Szerkesztői üzenetek

A lapexpediálásban előfordult panaszok lassan megszünnek. A kezdeti nehézségeken tul vagyunk, csak arra kérjük minden olvasónkat, hogy bármilyen cimváltozás történne, azt azonnal közöljék kiadóhivatalunkkal: VII., Akácfa-u. 45. I. 2.

*

A kötelező munkaközvetítés szigoru ellenőrzése maga után vont több rendőrbirói büntetést. Minden munkaadó jelentse a megüresedett állást Szakszervezetünk munkaközvetitő irodájának, VI., Eötvös-u 25/a, ahol a nyilvántartott munkanélküli kartársakból szabadon választhat magának akár gyógyszerész kartársat, akár más gyógyszertári munkavállalót.

K. K. Makó: Tényleg egyedülálló a Kartárs esete, hogy felelős vezetői állásra anyagi „biztositékot" kérjenek. A pálya nivójának emelése egyik fő törekvésünk és ha a fizikai rombolásokon tul leszünk, a lelkek épitésére is lassan sor kerül. Hiszünk benne hogy nem kell soká várnunk és átadhatjuk a gyógyszerészfoglalkozást eredeti hivatásának — a közegészségügy szolgálatának s akkor megszünnek ezen, előttünk érthetetlen s indokolatlan clautélák.

Az ujévi jókivánságokat hálásan köszönjük és minden szeretetünkkel viszonozzuk. Nekünk igazi belső erőt és ösztönzést egyedül az adhat, ha mindenki ráeszmél: ugy védjük dolgozó kartársainkérdekét, hogy a harcból mindig a szakma kerüljön ki győztesen. Ez volt a célunk eddig és ennek szellemében kezdjük meg az 1947-es esztendőt.

Sokak érdeklődésére közöljük, hogy a hatósági kezelők végkielégitését és felmondási jogait az 1939. jun. 2-án megjelent 5400/1939. M. E. rendelet szabályozza.

Ez röviden annyit jelent, hogy a hat. kezelő, ugyanolyan végkielégitésben és felmondásban részesitendő, mint az egyszerü felelős vezető a gyógyszertárban. Ezt a rendeletet a 9700/1945. M. E. számu rendelet megerősiti és továbbmenőleg a felmondási időt 6 hó napban állapitja meg. A felmondási idő kifizetése független az elszámolástól, mert a gyógyszertár elszámolását a hatósági kezelő, a hatósággal köteles megejteni.

Tára mellől: A rovatvezetők néha elfáradnak és pihentetik rovataikat. De egy rovat vezetése kötelez is. Ezért várunk és nem adjuk másnak az átmenetileg elárvult rovatot. Levelét különben továbbitjuk ifj. Kalán Jánosnak.

Emlékirat: Azt kérdezi, mikor válaszolunk arra a bizonyos „kétforintos" emlékiratra . . . A válasz készül. A válasz méltó lesz hozzánk és méltó az „emlékirat"-hoz. Azt irja, hogy különösen annak fasiszta vonatkozásai felháborítók. Mindent tudunk, mindennel számolunk. Válaszunk a kellő időben miniszterünk kezében lesz, hogy elolvassa és döntsön a dolgozó gyógyszerészek további sorsáról. (sz.)

Jogreform: Még mindig igen sok hozzászólás érkezik. Ezek vagy a mi javaslatunkat erősitik, vagy az emlékirat szellemében tárgyalják a jogviszonyrendezést. Közöljük, hogy a nyilvános vitát egyelőre lezártuk. Ha szükség lesz rá, ujra felvetjük a nagy kérdést. (sz.)

a gyógyszerész

Megjelenik havonta kétszer.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII., Akácfa-u. 45. I. 2.
Telefon: 422—140.
Hivatalos órák: d. u. 4—6-ig.

Felelős szerkesztő: HARANGI SÁNDOR. Telefon: 225—840 (1)
Felelős kiadó: SOMOGYI SÁNDOR. Telefon: 135—846
Szerkesztik: MÁRKUS DEZSŐ. Telefon: 422—140. SZÉKELY JENŐ. Telefon: 162—856.
Laptulajdonos: a M. M. Sz. Szakszervezet Gyógyszerész Szakosztálya.
Hoffmann József nyomdája, VII., Kazinczy-u. 5.

Krompecher
TÁPSZEREK
Caphosein — Dexmaltan — Calcorizan — Vitajecol — Rizomaltan — Oriza — Maltiron — Harmatkása — Zamako — Zabpehely — Zabliszt
Minden gyógyárunagykereskedésben kapható.
Krompecher Tápszergyár V., Nádor-utca 15.

OBERLANDER GYULA
gyógyszertári és laboratóriumi berendezési cikkeket szállit
BUDAPEST, VII., NAGYATÁDI SZABÓ-UTCA 31.
TELEFON: 222—733.

II. ÉVFOLYAM BUDAPEST, 1947. JANUÁR 31. 2. SZÁM

a gyógyszerész

A MAGYAR MAGÁNALKALMAZOTTAK SZABAD SZAKSZERVEZETE
GYÓGYSZERÉSZ SZAKOSZTÁLYÁNAK HIVATALOS LAPJA

Tudományos továbbképzés

Csak multkori számunkban hirdettük meg tudományos pályázatunkat. Ez a felhivásunk elsősorban az ifjuságot akarta és akarja megmozditani. Azóta az ország minden részéből valósággal elárasztják a szerkesztőséget a legkülönbözőbb hangu és szellemü elismerő üdvözletekkel. Többen azt hangoztatják, hogy ez az igazi épitő munka. Biztatnak bennünket, hogy csak világitsunk be az elszabadult lélek, a nyugtalan szellem sötétségébe. Bátoritanak, hogy haladjunk tovább ezen az uton. A tudomány hirdetésével és megdönthetetlen érvekkel fegyverezzük le azokat, akik keresztezik utunkat és a népi demokrácia életére törnek. Üzenik, hogy mellettünk állnak szociális harcunkban és minden komoly szakmai megmozdulásunkban.

Ez a gyors visszhang már is uj tettekre serkent bennünket. Most ujra olyan kivánságnak adunk hangot, mely a felszabadulás óta csaknem minden pályán müködő gyógyszerészt foglalkoztat. Ez a tudományos továbbképzés egyre gyakrabban felvetődő gondolata.

Felhivásunk most elsősorban azokhoz az Egyetemi tanárokhoz szól, kik a gyógyszerészifjuságot tanitják. Lépjenek ki a tudomány elefántcsonttornyából és jöjjenek közelebb hozzánk. Nézzék meg tára melletti munkájában a dolgozó gyógyszerészt, ki nem egyszer tájékozatlanul áll a rengeteg uj gyógyszerrel szemben. De ez nem is csoda.

Gondoljunk csak arra, hogy a IV. Magyar Gyógyszerkönyv megjelenése óta tizenhárom év telt el. Azóta semmi. Még csak a szükséges pótlások is elmaradtak, hogy mást ne is emlitsünk, a mind jobban elterjedt chemotherápiás gyógyszerek vizsgálatáról. Külföldi szaklapokhoz, gyógyszerkönyvekhez pedig csak igen kevesen juthatnak.

Természetesen el kell ismernünk, hogy a Gyógyszerésztudományi Társaság ezen a téren igen komoly, valóban hézagpótló munkát végzett. Ezeket az eredményeket a Gyógyszerésztudományi Társaság értesitőjében minden érdeklődő számára hozzáférhetővé tette.

De ugyanilyen fontos a közegészségtani ismeretek kibővitése és terjesztése. A tüdővész országszerte egyre több áldozatot követel. A „Siess, adj, segits"-mozgalom legelső feladatának tekinti a tüdővész terjedésének megakadályozását. A gyógyszerész, különösen a vidéki, a falusi gyógyszrész, ezen a téren is igen nagy szolgálatot tehet a közegészségügynek. A vidéki gyógyszerész állandó összeköttetésben áll a fővárossal. Leveleket, gyógyszereket kap Pestről és kéthetenként viszi hozzá a posta mindenről tájékoztató szaklapját: „A Gyógyszerész"-t.

Önmagában ez mégsem elegendő. Először tanulnunk kell, hogy tanithassunk. Át kell nevelődnünk a gyógyszerészi tudomány minden ágában, hogy eredményesen bekapcsolódhassunk a közegészségügy országos munkájába.

Legutóbb dr. Hantos kartársunk „Tudomány és növényvédelem" cimen uj rovatot nyitott meg szaklapunkban. Ha ebben a rovatban a tudomány és gyakorlat emberei közül minél többen megszólalnak, igen nagy szolgálatot tehetnek a növényvédelem bizony igen mostohán kezelt ügyének. Lelkes emberekre, lelkes tudósokra van szükségünk. Őket keressük, hivjuk, hogy tudásukat és tapasztalataikat átadják a közösségnek.

Itt van például a népi demokrácia leghatalmasabb vivmánya: a földreform. A nagybirtokokból kisbirtokok lettek és átmentek a dolgozó parasztok kezébe. De meg kell tanitani, fel kell világositani a földhöz jutott uj gazdákat, hogy ne szántsák fel a gyógynövénytelepeket. Ha pedig már felszántották, kezdjék ujra. Ez a munka nemcsak a közegészségügyet szolgálja, hanem maga a gazda is jól jár vele. Mert ami jó üzlet volt a nagybirtokosnak, az a huszholdas gazdának is dusan fog kamatozni. Fel

kell világositani őket, hogy kellő irányitás mellett létesitsenek gyógynövény-parcellákat.

Ebben az utat mutató munkában is igen fontos szerep vár a gyógyszerészre. De megint csak fennakadunk a megfelelő szaktudás elsajátitása kérdésében. Tanulni, tudni és továbbadni.

Különben erős és tiszta szavakkal, a tudomány tárgyilagos meglátásával éppen erre világit rá és mutat utat dr. Mozsonyi Sándor egyetemi tanár jelen szaklapunkban közölt tanulmánya.

Itt van a gyakornok-tartás is. Szaklapunkban is e pálya legkomolyabb tudósai foglalkoztak és foglalkoznak ezzel a kérdéssel. Valójában nem is gyakornok-tartásról van szó. Mert ezt önmagában Pesten néhány gyógyszertár kezdi jó üzletnek is tekinteni. Hajlandók akár 2—3 gyakornokot is felvenni. Gépmunkára villámgyorsan megtanitják őket, hogy olcsó munkaerővel pótolják a magasabb fizetésü gyógyszerészeket. Ezeket a gyakornok-tartókat le kell szerelni. A Budapesti Gyógyszerész Testület és az Országos Gyógyszerész Egyesület örködjék és borolja meg az ilyen kilengéseket. Szakszervezetünk is megtalálja a módját, hogy ezektől a gyakornok-gyüjtőktől megvonják a gyakornok-tartási engedélyt.

Nem erről a furcsa és szánalmas kinövésről van szó. Nem a tartásról, hanem a nevelésről. És már megint ott tartunk, ahonnan kiindultunk. Tanulni, tudni és továbbadni. A fiatalságra épitjük a szebb és boldogabb jövőt. Hogyan adjuk át nekik azt, amit félig-meddig már magunk is elfelejtettünk?

És mi minden van még a gyógyszerészi tudomány nyilt és titkos hálózatában, amire itt nem tudunk és nem is akarunk kitérni. Mindenki érzi, hogy most az egész szakma ügyéről beszélünk. Nem lehet emellett közömbösen elhaladni, Mélyedjünk bele és ráeszmélünk, hogy ezt a felvetett kötletet mindenki ki tudja szélesiteni néhány gondolattal. Szinte észre sem vesszük és már hordjuk is az épitőköveket egy szakma ujjáépitéséhez.

De ennek a nagy és sorsdöntő munkának az irányitói csak azok lehetnek, akik az ifjuságot nevelik és kiképzik. Most nem róluk van szó, hanem a könyvek nélkül magára hagyott dolgozó gyógyszerészről.

Róluk beszélünk. A Gyógyszerészi Egyetem keretében inditsanak meg részükre esti továbbképző tanfolyamokat. És hogy ennek az elvégzett eredménynek valami külső jele is maradjon, adjanak ki nekik látogatási bizonyitványt, vagy esetleg ennél többet is. Egy közbeeső állomásra gondolunk az oklevél és a doktorátus között.

Tudjuk, hogy ezekbe az esti tanfolyamokba a vidék bekapcsolódása majdnem lehetetlen. Éppen ezért „A Gyógyszerész", szakszervezetünk hivatalos lapja leközli a létesitendő esti tanfolyamok egész anyagát. Esetleg később, a szedés fenntartásával, segitséget nyujtunk az előadások kiadására és terjesztésére is.

Egyelőre csak kapják fel és valósitsák meg a gondolatot az Egyetem gyógyszerész-tanárai. Szólaljanak meg, nyilatkozzanak szaklapunkban: hogyan képzelik el és miképen tartják megvalósithatónak?

Már a cim is megvan: „Gyógyszerészek Továbbképző Esti Tanfolyama".

„A Gyógyszerész", a dolgozó gyógyszerészek lapja, ezzel ujra kiáll az egész szakma magasabb szinvonalra emelése érdekében. Mert mi nemcsak az ember, hanem a tudomány szabadságért is harcolunk. A szabad tudományért.

A tára melletti gyógyszerész pedig szerte az országban egyszerre nagyot nő önmaga és az emberek szemében. És amit a tudománytól kapott, azt visszaadja a közösségnek. Kibővül belső és külső látóhatáruk. Hogy mást ne mondjunk: soha többé nem „tartanak" gyakornokot, amikor tanithatják és nevelhetik őket.

Megállapithatjuk, hogy gyógyszerész-továbbképző tanfolyamot 1934-ben már négyizben is tartottak. De azóta nem 1934-ben jelent meg a IV. Magyar Gyógyszerkönyv és mégis szükségét látták a továbbképzésnek. Mit mondjunk mai helyzetünkről? Ha meginditottak egy tanfolyamot az uj gyógyszerkönyv megjelenése évében, mennyivel nagyobb fontossága van ma, a Magyar Gyógyszerkönyv megjelenésének tizenharmadik évfordulóján!

Hogy mi minden történt azóta, arról talán most ne is beszéljünk. Évekig erőszakosan elzártak bennünket az egész müvelt világtól. Pedig azóta nemcsak a tomboló halál aratott. Tudósok lázasan dolgoztak laboratóriumaikban. Gyógyultak és gyógyitottak is.

A borzalmak fájdalmas döbbenete után végre keressük és tanuljuk meg azt is, amit ez a megcsufolt korszak kitermelt magából. Sokszor kerülő utakon erőszakolta rá életmentő munkáját egy pusztuló és pusztitó világra.

Tanulni, tudni, továbbadni!

SZÉKELY JENŐ.

„TERLA"
Gyógyszerészek Szövetkezete Kft
BUDAPEST
Központi iroda, üzem és rendelés felvétel:
VII., KIRÁLY-u. 67 I. EM. 7
Telefon: 421—926
Steril kötszerüzem Comprimaták
Betegápolási cikkek

Korszerü javaslat

Szinte hihetetlen, hogy a mi szakmánk milyen nehezen akarja tudomásul venni — a kötelező szakszervezeti munkaközvetitést. Nyilván nem szoktunk még bele ebbe az egyenes és természetes elintézésbe.

Tagadhatatlan, hogy kényelmetlenebb és megkötöttebb ez az ut, mintha csak ugy kapásból adják, veszik, csereberélik a munkavállalókat. Az is bizonyos, hogy ez a kötelező szociális közvetités csak ugy szükségszerü, ha nem hangsulyozzuk és nem is érezzük „külön" annak kötelező részét. De bele kell nyugodnunk, hogy ez ellen nem lehet tiltakozni, ezt nem lehet megkerülni és kijátszani. S ha valaki mégis megteszi, azt a legenyhébb esetben is sulyos pénzbirsággal sujtják. Ezer forint pénzbüntetés azonnali megfizetésére itéltek egy munkaadót azért, mert előbb alkalmazott egy tisztviselőt, mielőtt azt a Szakszervezetnek bejelentette volna.

Amint látjuk, ez az eset nem a mi szakmánkban történt. De rá kellett világitanunk erre az aránylag „enyhe" itéletre, hogy szálljon a szakszervezeti munkaközvetités megkerülésének következményeivel.

A mi szakmánkban ezen a téren a legválogatottabb módszerekkel dolgoznak. Talán elég, ha nevek nélkül egy-két kirivó példára hivatkozunk:

1. Miközben a munkanélküliek listája egyre uj nevekkel bővül, nincs munkaalkalom. Ellenben tömegestől kérik ki a nyugatról hazatért és még le sem igazolt gyógyszerészeket.

(Tudjuk, hogy a hazatérő hadifoglyok munkához juttatása elsőrendü országos, szociális érdek. Intézőbizottságunk nem egyszer még az igazolás előtt munkavállalói engedélyt adott többgyermekes családapáknak.)

Mégis szembe kell állitanunk egymással a mi egyre bővülő listánkat a tulajdonosok külön igényléseivel. Honnan kerülnek elő hirtelen ezek az állások? Mert ha kell, akkor eddig is kellett. És ha kellett, miért nem kértek eddig? az, aki hónapok óta állás és kenyér nélkül tengődik?)

Küldenek másikat hozzá, aztán megint másikat, de kiderül, hogy mindegyiknek van valamilyen születési vagy szervi hibája, amiért sem ez, sem az, sőt amaz sem alkalmazható.

3. Most látjuk, hogy még ebben a képben is az előbbi játék folytatódik. Hánynál is tartunk? Mondjuk, hogy a szakszervezet a listán szereplő munkanélküliek legalább husz százalékát már odavezényelte. Elmentek és visszajöttek. „Sajnos" nem alkalmazhatja egyiket sem. Vár tovább „az igazira".

Ez már közjáték. Kiirányitanak egy egészen elsőrendü gyógyszerészt. Pompás megjelenés, remek fogazat, fiatal, derüs és ami szintén nem utolsó szempont: Szálasiék még az ükapjának az okmányait is rendben találták volna . . . Ez sem kell. Hiába minden. De ezt a kartársunkat legalább bevezeti az irodába és bizalmára méltatja. Hogy hát ő, értse meg, neki nem kell más, — azért neki is van ám valami sütnivalója. Majd meglátják odabenn az „elvtársak".

4. Végre tisztázódik a helyzet. Most jön a nagy tanulság. Tessék csak idefigyelni: Egyszerre befut egy kérvény az Intéző Bizottsághoz, amelyben az illető kéri, hogy nyugatról hazatért régi barátját, rokonát, ismerősét alkalmazhassa. Esetleg régi barátnőjét.

5. Ezért játszotta tehát végig ezt az egész komédiát. Ezért használta fel háttérnek és alibinek a szakszervezeti munkaközvetitést. Ezért kért ki és küldött el husz vagy harminc nyilvántartott munkanélkülit. Hogy a végén a maga kedvenc patikárus-legénye mellett kössön ki.

Ezt a módszert ma már ismerik a szakszervezetben. Nem egyszer az is kiderül, hogy a kiigényelt munkaerő nem is szakszervezeti tag.

De ez a rovat még bővülni fog. Határtalan a munkaadói leleményesség, ha a munkavállalókkal szemben a saját érdekeiket védik. Az a tegérdekesebb, hogy ilyenkor kapunk tiszta képet arról, hogy igenis van, sok betöltetlen állás van a pesti gyógyszertárakban.

Volna egy korszerü javaslatom.

Talán küldjük ki összes nyilvántartott munkanélkülieinket nyugatra és tartsuk künn őket néhány hétig. Igaz, hogy költséges kiránduláshoz látszik, de talán megéri a befektetést. Kapósak lesznek, ha — nyugatról visszatérnek.

(sz.)

Certa Gyógyszerészeti Laboratórium R. T.
az összes steril injekciók gyártása

A gyógyszerészek és az ujjáépités

Mostanában szóval és irásban legtöbbet emlegetett és megtárgyalt országos problemánk: az ujjáépités. Mindenki tisztában van e nagy hordereju kérdés nemzetfenntartó jelentőségével és éppen ez a tudat végezteti ma mindenkivel ezt a munkát ugy, hogy az egész világot bámulatba ejtjük vele. Olyan nagy vitalitást árult el ezzel az eerdményével a magyarság, hogy az összes nemzetek elismerését biztositotta magának. Az ujjáépités nagy müve nekünk magyaroknak az életet jelenti. Ahol pedig azt látják, mint nálunk, hogy magunk is mindent elkövetünk e feladatunk megoldására, sőt még többet, a lehetetlent végezzük el, és ezzel a csodálatos talpraállással még a legnagyobb népeket is megelőzzük, mindenki segitségünkre jön, mert minden nemzet belátja, hogy rajtunk érdemes segiteni. És most már segitenek is, amennyire lehetőségeik megengedik.

A háboru — sajnos — olyan sulyos pusztitást végzett hazánkban, hogy még e csodálatos munkatempó mellett is hosszu munka vár ránk.

Az ujjáépités minden területen végzendő el, mert a pusztulás általános. A közegészségügy területén igen sok az ujjáépitendő feladat. Ezt korszerüsitéssel kell összekapcsolni. Ha már épitünk, ne a régi, korhadt alapokra épitsünk, hogy az idők haladásának viharaiban összeszedőljön, hanem ugyanannyi fáradtsággal, időtálló müvet alkossunk. Bármilyen sulyos áldozatokat is kiván az ujjáépités egyesektől, mégis meg kell valósitani, mert ez a mü országos jelentőségü. Ez országépités és ne tatarozás legyen. Az öltözékünk annyira rongyos és hiányos, hogy ujat kell varrnunk, ne a régi szabásut, hanem a mai kor izlésének és eszméjének megfelelőt kell készitenünk.

Mi gyógyszerészek ugyancsak kivettük részünket az ujjáépitésből, mert a legtöbb gyógyszertárban történtek rombolások, ugy a berendezésben, mint az anyagkészletben. Nagyon kevés gyógyszertárban álltak helyt a legnagyobb háborus zivatar idején, hogy mentsék, ami menthető. Inkább csak a bőrüket igyekeztek menteni, mint a gyógyszerkincset, igy azután nagy veszteségek érték a gyógyszerállományt, amit nagyon nehéz ma, az általános szegénység közepette pótolni. Sajnos, még mindig vannak zárt, sőt rom-patikák is, mert még nem adatott lehetőség ezek ujjáépitésére. Márpedig bármilyen nehézségek árán, ezek mielőbb üzembe helyezendők. Mert az általános, országos közegészségügyi érdek kivánja és sürgeti ezt. A gyógyszertárak legnagyobb részét, sok nehézség árán helyreállitották, berendezték és felszerelték a kárt szenvedettek és ma már kevés kivétellel a közegészségügy szolgálatában állnak.

A közegészségi helyzetünk, — még a nehézségek és hiányok ellenére is — kielégitő, mert amint oly sokszor hallottuk és olvastuk, a fenyegető járványveszély sikeres kivédése képzett orvosi karunk soha el nem muló érdeme. Orvosaink, még annak ellenére is, hogy a külföldön állitólag nem akarják elismerni diplomájukat, bebizonyitották, hogy igenis tudnak annyit, mint bármely nemzet képzett orvosi kara.

Ehhez a sikeres harchoz azonban mi gyógyszerészek is hozzájárulunk, mert ha mi nem állanánk hivatásunk magaslatán, akkor az orvosok sem tudnák kiváló eredményeiket felmutatni. Néha szinte emberfeletti, amit egy-egy gyógyszer beszerzése körül kifejt a gyógyszerész, hogy a betegen segithessen. A gyógyszereket, — bár állandóan küzd a különböző hiányokkal — a dolgozó gyógyszerész mégis elkésziti. Ha valamilyen beszerezhetetlen különlegességet rendel az orvos, a gyógyszrész akkor sem adja meg magát az inségnek, hanem neki áll és a legnagyobb nehézségek között is elkésziti az, csak azért, hogy a beteg hozzájusson a szükséges gyógyszerhez. Kizártnak tartom, hogy áldozatos munkánkat ne ismernék illetékes helyen, mégis annyira fukarkodnak az elismeréssel, hogy nem hallgathatom el a dolgozó gyógyszerészek e fájó elégedetlenségét, mert elbizakodottság nélkül állithatom, hogy mi is megérdemelnénk már egy kis elismerést. Eddig még semmi elismerést nem kaptunk sehonnan, mi mégis ugy érezzük, hogy valahányszor az orvosokat elismeréssel, sőt dicsérettel tüntetik ki, ez nekünk is szól, mert hiszen mi vagyunk az orvosok segitőtársai a gyógyitásban! Hiábavaló volna a legjobb orvosok segitése, ha a gyógyszerész nem járulna hozzá munkájával a gyógyitáshoz, mely gyógyszer nélkül elképzelhetetlen! Éppen ezért a közegészségi helyzetünk kielégitő volta a mi érdemünk is, még akkor is, ha ezt csak mi magunk állapithatjuk is meg!

K.

Mohácsi Doboz és Papirárugyár rt.

Pécs, Ipar-utca 4. szám.

Ajánlja elismerten legjobb kivitelü

„Moscat" kenőcs doboz
„Moscat" kenőcs tégelyeit,

valamint az összes egyéb gyógyszerészeti doboz, papiráru és nyomtatványait.

GYORS ÉS PONTOS SZÁLLITÁS.

A keserü- és édesitő anyagok mennyileges meghatározása biologiai uton

(Közlemény a Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem Gyógyszerészeti Intézetéből. Igazgató: Dr. Mozsonyi Sándor egyet. ny. r. tanár)

Irta: DR. KEDVESSY GYÖRGY egyetemi m. tanár

Az u. n. keserüanyagok nem alkotnak kémiailag egységes csoportot. Sokféle anyagot sorolnak ebbe a csoportba, amelyeknek kémiai szerkezete nem minden esetben ismeretes. Közös tulajdonságuk a keserü izük és az emésztőmirigyek müködését fokozó képességük. Ha valamely keserüanyag szerkezetét közelebbről megismerik, gyakran besorozzák más csoportba. Igy pl. a chinin vagy a strychnin ma már csak, ha szérumként használják, tartozik bizonyos tekintetben a keserüanyagok közé. A gyógyszerészi kémia egyébként mindkét vegyületet az alkaloidák között tárgyalja.

A keserüanyagok között sok glykosidatermészetü anyagot találunk. A keserüanyagok legtöbbször adják a glykosidák általános reakcióját: friss csersavoldattal csapadék keletkezik. A glykosidatermészetü keserüanyagok vizes oldatban könnyen hydrolysálódnak hő, lúg vagy sav hatására, miközben keserüértékük csökken. Vizben és szeszben általában oldódnak. Részben kristályos, részben amorph, semleges vagy savi kémhatásu anyagok.

A keserüanyagokat pharmakologiai szempontból 3 csoportba szokták sorolni: 1. amara pura, (csak keserüanyagot tartalmaznak, mint pl. a gentiana, centaurii és trifolii fibrini herba stb.), 2. amara mucilaginosa (a keserüanyag mellett nyálkás anyagot is tartalmaznak: Lichen Islandicus Calumbae radix), 3. amara aromatica (nagymennyiségü illó olaj is van a drogban a keserüanyagon kivül: Absynthii herba, Calami rhizoma, Condurango és Aurantii cortex stb.)

A kémiai szerkezet alapján Thoms a következőképen csoportositja a keserüanyagokat: 1. savi természetü anyagok, 2. savanhydridek és laktonok, 3. eszterek és pentosidák, 4. ketonok és flavonok, 5. phytosterinek és más nagymolekuláju alkoholok, 6. phloroglucin-származékok, 7. piperonyl-magvu derivatumok, 8. teljesen ismeretlen anyagok.

A keserüanyagok mennyileges meghatározására szolgáló módszer Wasicky biologiai eljárása. A vizsgálandó készitményből jó ivóvizzel különböző higitásokat készitünk és a leghigabbtól kezdve kóstolgatjuk és figyeljük, hogy melyik higitásban észleljük először az oldatot keserü izünek. A drógokból előzetesen vizes kivonatot kell készitenünk. A tapasztalat szerint a vizsgálathoz a legcélszerübb a drógot a IV. szitának megfelelő mértékben poritani. A kóstoláshoz 5—10 kem folytdékot veszünk a szájba és egy percig ide-oda mozgatjuk a folyadékot ugy, hogy a szájnak minden részével érintkezzen. Ezután a folyadékot kiköpjük és tiszta vizzel szájöblitést végzünk. A vizsgálatot 15—45 perc után folytatjuk a következő higitással. Egymásután több izlelési próbát végezni nem szabad, mert halmozódás folytán nem kapunk helyes értéket. Ugyanis, ha ugyanazt az oldatot rövid időközökben egymásután többször izleljük, nagy higitás esetén először nem érezzük keserünek, később már gyengén keserü és még tovább kóstolva, határozottan keserünek találjuk. Az izlelési vizsgálatot mindig a leghigabb oldattal kezdjük, majd szünet után folytatjuk a következő nagyobb töménységü oldattal és megfelelő szünetek közbeiktatásával egymásután vizsgáljuk az egyre töményebb oldatokat, mig elérjük azt a töménységet, amelynél már éppen keserünek érezzük a folyadékot.

Az igy megállapitott keesrüérték (határhigitás) nagyon relativ és nem is hasonlitható össze más vizsgálók észleléseivel, mert a keserüségi apercipáló elemek különböző személyeknél nem azonosak, sőt egy személynél is változó a különböző időszakokban. Megbizhatóbbá tehetjük a vizsgálatot ugy, hogy egymástól függetlenül több személy végzi az izlelést és a kapott eredmények középértékét vesszük.

Abszolut és összehasonlitható eredményeink nyerése céljából szükséges, hogy minden egyes vizsgáló az izlelés előtt és utána is az izlelés reakcióképességét egy könnyen beállitható standard-oldattal ellenőrizze. Ösz-

Bronchitis, pertussis

esetén

Contratussin

Gyártja és forgalomba hozza: **BAYER GYÓGYSZERTÁR** Budapest, VI. Andrássy-ut 84 sz.

szehasonliásra alkalmas anyag a sósavas chinin vizes oldata, amelyet a legtöbb ember 1:150.000 higitásban érzi még éppen keserünek. Az ilyen higitásu chinin-oldatot kóstolva, inntegy ellenőrizhetjük a vizsgáló izlelőképességének reakcióképességét. Ugyanis, ha a 150.000 higitásu oldatot már nem érezzük keserünek, hanem csak pl. 1:135 000 higitásut, akkor a vizsgálatkor a kapott értéket 10 százalékkal növelni kell. Ellenkező esetben a megfelelő százalékos arányban csökkentenünk kell a keserüértéket.

Felhasználható a brucin is az összehasonlitásra 1:400.000 higitásban. Ha pl valamely keserü készitmény vizsgálatakor 1:30.000 higitásban éreztük a keserü izt a brucint pedig 1:4.200.000 arányban higitva, akkor a számolás a következő:

30.000 : 4.200.000 = 0.00714

Ha a kapott számot 100.000-rel, mint önkényesen választott faktorral megszorozzuk, akkor megkapjuk a keserü- vagy brucinszámot, mely az emlitett példa esetében 714.

Egyes drógok és galenusi készitmények keserüértékmeghatározását nagyon zavarja az illó olaj és a cseranyagtartalom, ezek az anyagnak ugyanis nagy mértékben befolyásolják az izlelőképességet. Ezt a hibalehetőséget ugy küszöbölhetjük ki, hogy a csersavat aetherrel zsirtalanitott caseinnel csapjuk le, az illó olajat pedig alacsony hőmérsékleten való bepárolással üzzük el és a maradékot vizben oldjuk, majd szürés után végezzük a higitást és az izlelési próbákat. Ezzel a módszerrel csaknem illó olaj és csereanyag mentes oldatot kapunk amelynek izét sem az összehúzó, sem az aromás izü anyagok nem zavarják.

A módositott keserüérték meghatározást pl. a tinct. amara vizsgálatakor a következőképpen végezhetjük el: 4 gr. tinctarát kis Erlenmeyer-lombikban 0.25 gr. aetherrel zsirtalanitott casein porral 10 percig rázogatunk. Ezután az oldatot megszürjük, a lombikot és a szürőt 3 izben 3—3 kcm. vizzel utánamossuk, majd vizfürdőn a folyadékot szárazra párologtatjuk. A maradékot vizben oldjuk, megszürjük és 100 kcm.-re egészitjük ki. A továbiakban ezzel a törzsoldattal végezzük a higitásokat és a biológiai meghatározást. A vizsgálatkor a keserüiz teljesen tisztán, minden zavaró iztől mentesen figyelhető meg és igy azt kevésbé gyakorlott egyén is könnyen elvégezheti. Az ellenőrző vizsgálatokkal bebizonyitottuk, hogy a bepárologtatási müvelet alatt a glykosidatermészetü keserüanyagok emlitésre méltó mértékben nem bomlanak el, tehát nem csökken a keserüségi érték.

A keserüanyagokhoz hasonlóan végezhetjük a mesterséges édesitőanyagok (pl. saccharin) édesitőerejének ellenőrző vizsgálatát is. Az összehasonlitásra cukrot alkalmazva keressük ugy a cukoroldat, mint a saccharin-oldat higitása során azt a higitási fokot, amelynél az oldat még éppen készrevehetően édes. Ahányszor nagyobb higitásban érezzük még édesnek a saccharin-oldatot, mint a cukor-oldatot, annyival nagyobbb a saccharinnak a cukorra vonatkoztatott édesitő képessége, (pl. 440-szeres).

Hozzászólás a Tudományos körkérdéshez

Mint fiatal, kezdő gyógyszerésznek legyen szabad a „Tudományos körkérdés"-hez hozzászólni. Néhány gondolat az egész, de lehetnek közte olyanok is, amelyeket lehetséges volna megvalósitani.

1. Ezt a kérdést már sokan, a hozzáértők és tapasztaltak közül megvitatták, de tekintettel arra, hogy gyakorlati pálya azért jó volna egy évet az érettségi után) pl. nyilvános gyógyszertárban eltölteni és azután két évet az egyetemen, majd ismét egy évet a gyógyszertárban. Ezek után már igen felkészülve mehetne vissza a jelölt a két utolsó év lehallgatására. Az első gyakorlati időt pl. tangyógyszertárban kellene eltölteni, ahol bizonyos irányelv szerint foglalkoznának a jelöltekkel, karunk kiváló gyógyszerészei (ezen tangyógyszertárak lehetnének pl. a klinikákkal rendelkező egyetemek gyógyszertáraiban), a másik gyakorlati évet pedig nyilvános gyógyszertárban töltenék el, hogy praktikusságot és gyakorlatot szerezzenek és megszokják a közönséggel való közvetlen érintkezést.

2. A második kérdésre is kb. választ adtam az elsőben. Esetleg megemlithető, hogy a tangyógyszertárak megkötött számban (pl. 100), a megfelelő komoly szaktekintélyeink által vezetve lennének kijelölve.

3. A laboratórium felszerelését még igen szépen lehetne kibőviteni (pl. univerzális vákuum-készülék sterilizáláshoz stb.). Megemlithető a Spergely-féle infusor, amelynek segitségével igen hatásos digitális-készitményt nyerhetünk magisztrálisan, amely majdnem egyenértékü a gyári készitményekkel. Nagy segitség lenne a centrifuga rendszeresitése is. Syrupoknak 200 gr-os tüzálló-edények talán a legmegfelelőbbek. A laboratórium falán igen szép és tudományos szempontból is nagyon jók az olyan falitáblák, amelyeken kis phyolákban az összes drogokat mintaképen és ezentul kiinduláai anyagokat stb. is tartalmaznának. Emelné a laboratórium tudományos mivoltát (sokkal jobban, mint rikitó reklámok) és olcsón, nem nagy munkával is megvalósitható, praktikussága, hogy drogvizsgálatoknál, kontrollként használható fel.

4. A rendeletek évkönyve! A Gyógysz. Tud. Értesitő kibővitése és havonkénti megjelenése, abban a legujabb kutatások eredményei, irányelvei (hazai és külföldi vonalon) és az uj gyógyszerek vizsgálata behatóan és teljesen átölelően, chemai felépités előállitás, állandói, azonossági és tisztasági vizsgálata élettani hatása és adagolása. Azt hiszem hogy ez nemcsak nekünk volna jó, hanem igen sok orvos is örömmel rendelné meg. A specialitások tultengése ellen jó védekezés volna, hogy mielőtt egy gyár egy specialitást kibocsájtana, kis füzet alakjában kimeritően és bőven leirva köteles volna megküldeni minden gyógyszertárnak, hogy ezzel a vizsgálati, előállitási és felépitési közléssel szaktudásunkat növelnénk és igy csak valóban ujszerü és jó (nem magisztrálisan is előállitható) specialitások kerülnének forgalomba és ezentul, amit kiadunk, annak pontos és alapos ismerői lennénk. Megemlitem, hogy még az egyetemi kiképzés keretén belül ismertetni kellene a világhatalmak Gyógyszerkönyveit, olyanokat, amelyeket 100—200 milliós néptömegeknek adtak ki, vagy ahol a gyógyszerészet igen fejlett (Svájc és Belgium). Ezzel nagyon sokat emelkedne a külföld előtt tekintélyünk.

5. Közegészségügyi intézménynek megfelelően a szaktudás legyen a bizalom erős forrása a közönséggel szemben és csak addig, amig nem érinti az orvos munkakörét.

6. Magasabb szakképesitésü gyógyszerész végezze a főorvossal együtt.

7. Nemcsak anatómiai, de főleg élettani tudásra is van szükség, hogy mélyebben betekinthessünk a gyógyszerek hatásába és a ma már annyira fejlett organotherápiás készitményekről mélyebb és tudományosabb áttekintést kapjuk. Igen sokszor jönnek a közönség soraiból az organotherápiás készitményekkel kapcsolatban, anatómiai és élettani kérdésekkel.

Röviden igyekeztem néhány gondolatot papirra vetni, mert szeretem szakmám és annak emelésével népünk is emelkedik.

NAGY JÓZSEF gyógyszerész

A magyar gyógyszerészképzésről

Irta: Dr. Mozsonyi Sándor egyetemi ny. r. tanár

— IV. közlemény. —

Legutóbbi közleményünkben, amelyben a gyógyszerészhallgatóknak a bölcsészettudományi karon végzett két éves tanulmányait ismertettük, rámutattunk arra, hogy ez idő alatt a jelöltek a speciális gyógyszerészi-elméleti és gyakorlati, illetőleg tudományos és technikai szakismeretek megértéséhez nélkülözhetetlenül szükséges kémiai, fizikai és természetrajzi stb. tanulmányokkal foglalkoznak s csupán a „Bevezetés a gyógyszerészi hivatásba" cimü kollégium keretében kapnak rövid tájékoztatást leendő foglalkozásukról, hogy mielőtt mint gyakornok a gyógyszertárba mennének, megismerjék annak lényegét.

A III.-ik és IV.-ik évfolyamot azonban már az előző ismeretekre, mint fundamentumra épitett alkalmazott fizikai, kémiai, természetrajzi, illetve gyógyszerészi studiumok, továbbá az orvosi tudományok körébe vágó ismeretek uralják.

De lássuk közelebbről mindjárt magukat az egyes tárgyakat, amelyekből tiszta képet kaphatunk a dolgok lényegéről.

A III. éves hallgatók tantárgyai:

A gyógyszerészi vegytan elméleti óráin főképpen a hivatalos szervetlen és szerves vegyi gyógyszer-anyagokat ismerik meg a hallgatók, mig a laboratóriumban ezeknek fizikai állandóit és kvalitativ és kvantitativ vizsgálatát, továbbá a szennyezések és hamisitások kimutatását végzik. Ezek a tanulmányok teszik alkalmassá a gyógyszerészt egyik legfontosabb tudományos jellegü munkájának, a beszerzett kémikáliák megfelelő és kifogástalan voltának ellenőrzésére, amire fontos közegészségügyi okokból a fennálló jogszabályok is kötelezik.

Ime egyik fontos érv, hogy miért kell a gyógyszerésznek a magas egyetemi képzettség, hogy miért nem végezhet felelősségteljes és lelkiismeretes gyógyszerészi szakmunkát az a bármilyen nagy technikai ismeretekkel biró egyén, aki kétség esetén nem tudja azonnal megálla-

Nagyenyedi Kovács krémet
(éjjeli kék csomagolásban vagy
és nappali sárga csomagolásban)
TILIA krémet
franco franco szállit, utánvéttel a
Tilia laboratorium
Budapest, VIII., Bezerédy-u. 3. Telefon: 137-696

pitani, hogy vajjon kifogástalan-e az a gyanus gyógyszer, amelyet esetleg valahol elcseréltek és amellyel talán embertársának életét is veszélyezteti, — sulyos büntetésnek téve ki ezzel magát — a kellő egyetemi kiképzéssel nem rendelkező gyógyszerész.

Gyógyszerészprofesszor és gyógyszerész asszistensek foglalkoznak e tárgy kapcsán a hallgatókkal, ami biztositékot nyujt a tekintetben, hogy a tanitásban a tudomány mellett a gyógyszerészi szakszerüség is maradéktalanul érvényesül.

A gyógyszerismeret cimü tárgyról, a drogokra vonatkoztatva nagyjában az előbbieket mondhatjuk el. Fontosság tekintetében egy cseppet sem kisebb jelentőségü ez a phytochemiát is felölelő kollégium az előbbinél. Alapos anyagismeretet és tudást szereznek a hallgatók e tárgykörből is a szakmáját és hallgatóit egyaránt nagyon szerető (kiváló professzortól és lelkes gyógyszerész asszistenseitől.

A fenti két tárgy a régi egyetemi gyógyszerészképzésnek is fontos anyaga volt, de az ujrendszerü tanitás, — több idő állván rendelkezésére, — részletesebben és a legujabb szaktudományok felölelésével ismerteti e tudnivalókat.

Az alábbiakban ismertetendő kollégiumok a régi kiképzésben nem szerepeltek, hanem ujonnan vétettek fel, a gyógyszerészképzés minél tökéletesebbé tétele végett.

Bevezetés az egészségtudományba. Ez a kollégium eredetileg a II.-ik évfolyam tágyai között „az egyén egészségtana" cimmel szerepelt. Minthogy azonban szerves összefüggésben van a IV.-ik tanévben tanitott „Közegészségtan"-nal, ezért közelebb kellett hozni egymáshoz e két tantárgyat s igy került a fenti cimü a VI.-ik szemeszter studiumai közé. Ez az átcsoportositás azzal az előnnyel jár, hogy a hallgatók nem felejtik el az itt tanult alapismereteket a következő tanévig annyira, mintha a II.-ik tanévben tanulnák. Ezt is gyógyszerésztanár adja elő, nagy felkészültséggel.

A gyógyszerészetre vonatkozó jogszabályok és gyógyszerészi kötelességtan (ethika). Hézagpótló fontos tárgy. — Már előző közleményeink egyikében rámutattunk arra, hogy mily visszás helyzet volt a régi kiképzésben az, hogy ezt a tárgyat hosszu időn át nem tanitották az egyetemen a gyógyszerészeknek, annak ellenére, hogy lépten-nyomon szükségük van rá az életben, továbbá annak ellenére, hogy az approbációs vizsga egyik tárgya ez és hogy oklevele elnyerése alkalmával esküt tesz a gyógyszerész arra, hogy a gyógyszerészetre vonatkozó törvényeket és rendeleteket mind maga megtartja, mind pedig az alkalmazottakkal megtartatja.

A fentiekkel eléggé megvilágitottuk e tárgy jelentőségét. Ha még hozzátesszük azt, hogy a szakismereteket uraló gyógyszerész egész müködése sokkal pedánsabb és egyben magabiztosabb lesz s hogy a szakethika tanitása és elsajátitása mily lényeges minden foglalkozási ágban, akkor mindent elmondottunk annak lényegéről.

Egy magas jogászi és orvosi kvalifikációval, is rendelkező, sokoldalu, kitünő kartársunk e tárgy professzora.

Végül a III.-ik évfolyam és talán az egész egyetemi tanfolyam legfontosabb szaktárgyának, a *recepturának* tanitásáról kell még szólanunk. Ezt a tevékenységet, — amely a gyógyszerész egész életének legjelentősebb szakmüködése, — azelőtt a gyakornoki időben kellett, hogy elsajátitsa az ifju, ami pedig — valljuk jelentőségét. Ha még hozzátesszük azt, hogy az, aki sok és nem sablonos, hanem változatos receptet készitett már gyakorlatában, tudja, hogy sokszor milyen fogas kérdéseket kell e téren megoldania, ha tudományosan megalapozott precizitással és kifogástalan szakszerüséggel akar eljárni. A lelkiismeretes gyógyszerész tudja, hogy nem mindegy a mixtum compositumok anyagait minden kritika, gondolkodás és szaktudás nélkül egyszerüen összekeverni, hanem gyógyszerészi technológiai ismeretek mellett alapos fizikai, kémiai, sőt pharmakológiai tudással is kell rendelkeznie annak az öntudatos gyógyszerésznek, aki e legfontosabb tevékenysége során nem akar visszaélni az orvos és a beteg beléhelyezett bizalmával. De fontos kari érdek is a preciz, pontos, mindig, és mindenhol egyöntetüen történő gyógyszerkészités. Csak egy példát vegyünk a sok közül. Egyes

Felhivjuk az i. t. Gyógyszerész urak figyelmét arra, hogy a Diacethyldioxyphenylisatin tartalmu hashajtónk

DEOLAX dragée

hirdetését a közeli napokban megkezdjük
Ezért kérjük, hogy a várható keresletre felkészülve, azt megfelelő mennyiségben, a szokott gyógyárunagykereskedő utján beszerezni sziveskedjenek

Spolio gyógyszerüzem kft.

infusumokhoz rendelni szokott liquor ammoniae anisatus-t kétféleképpen szokták a folyadékhoz hozzáadni. Ennek folytán vagy tiszta átlátszó lesz a gyógyszer, vagy zavaros. Bármelyik módon készíti el az első expediálás alkalmával valaki, ha a másik gyógyszertár a másik módon elkészitve adja azt ki az ismétlés alkalmával, kész a bizalmatlanság, a kellemetlenség és a betegnek a gyógyszerészi hivatásrendről hevenyében alkotott nem éppen hizelgő véleménye. Azok tehát: ahány ház, annyi szokás, vagyis a nem egységes gyakornokképzés. Ezek a legfontosabb indokai annak, hogy miért kell ezt a tárgyat feltétlenül az egyetemen tanitani. Mert csak igy és itt lehet egységesen, egyöntetüen kiképezni a gyógyszerészeket. De ennek előfeltétele az, hogy az összes segédtudományokat is uraló, kiváló szakembertől kapják a hallgatók a megkivánt tananyagot.

Nos, ez a feltétel adva van, amennyiben orvosi oklevéllel is biró gyógyszerész szakember, az Egyetemi Gyógyszerészeti Intézettől 1945-ben különválasztott Egyetemi Gyógyszertár vezetője, tanitja ezt a szaktárgyat elméleti és gyakorlati vonalon, a legkorszerübben a gyógyszerészi technológia, a segédtudományok, az orvosi és therapiás kivánalmak pontos és célszerü alkalmazásával és szemmeltartásával.

Nagy örömünkre szolgálna, ha kartársaink az e tárgyból folyó vizsgákat meglátogatván, személyesen győződnének meg a fentelmondottakról. — Természetesen a többi tárgyak censorai is szivesen látják az érdeklődőket a szigorlatokon.

A fentiekkel kapcsolatban egy nemrégen felvetődött vitás kérdést is szeretnénk itt tisztázni. Valaki egyszer azt mondta, hogy hiába tanitjuk a fiatal gyógyszerészjelölteket a „lege artis" munkára, ha a gyógyszertár felelős vezetője őt a saját belátása szerinti eljárásra presszionálja. Erre a feleletünk az volt, hogy a fennálló rendelkezések értelmében az okleveles gyógyszerész saját munkájáért maga felelős, tehát — feltéve, hogy szabály szerint készíti el a gyógyszert, — annak mikéntjében nem lehet és nem szabad őt befolyásolni. Ilyképpen tehát — ugy véljük — nem lehet akadálya annak, hogy az egyetemi tanitás szerinti receptkészités módja rövidesen széles körben elterjedve, az annyira fontos egyöntetü elkészitési mód lehetővé ne tétessék.

A III.-ik tanévben, mint ajánlott tárgy szerepel még a *gyógyszerészet története is*, ami néhai Ernyey József muzeumi igazgató, kitünő kartársunk betegsége, majd halála óta hiányzott az oktatás anyagából. Természetesen ezt a tárgyat is gyógyszerész adja elő.

A IV.-ik, utolsó egyetemi év tárgyanyagát a következőkben ismertetjük.

A *közegészségtan*, — amely régebben is fontos studiuma volt a gyógyszerészeknek, bár — sajnos — nem használtatott ki eléggé ez az

Az Artin nyersanyagait biztositottuk.
A propagandát a régi mértékben megindítottuk.
A fokozottabb keresletre sziveskedjék felkészülni.

ARTIN

ideális, enyhe hashajtó

Csomagolások:
2 db.
10 „
20 „

Dr. WANDER gyógyszer- és tápszergyár rt.
Budapest, X, Kereszturi-ut 30-38. T.: 138-865

ismeretkör a köz javára, — a VI. félév folytatásaként tanitja azokat a tudnivalókat, amelyeknek különösen a falusi gyógyszerészek által való gyakorlati hasznositása nagymértékben elősegithetné a sok helyen bizony nagyon elmaradt egészségügyi kultura elterjedését. Erre azonban felsőbb hatósági intézkedéssel kellene buzditást és felhatalmazást adni kartársainknak. E tárgy gyakorlati kollégiumán egyebek között egyes orvoskémiai és kórvegytani vizsgálatokkal is foglalkoznak hallgatóink (vizelet-, vér-, stb. vizsgálat), amivel ugyancsak — főleg faluhelyen — sok esetben nagy segitségére lehet a gyógyszerész az orvosnak, illetve a betegnek s ezzel egyben jövedelmét is szaporithatja és presztizsét is növeli.

A *gyógyszertan és méregtan* uj kollégium, Egyre inkább bizonyossá válik, hogy fontos volt e tárgykör tanitásának bevezetése a gyógyszerészhallgatók számára. Már régen kellett volna, hogy megtörténjék. Nemcsak azért, mert rendkivül érdekes studium, hanem azért is, mert illik, hogy a gyógyszerész egyéb sajátságai között ismerje a gyógyszerek hatását is, ami elől régebben egyenesen el volt zárva, de főleg azért, mert az orvosok a gyógyszerészről fel se tételezik, hogy a gyógyszerhatástannal nincs teljesen tisztában. Valóban, ez a studium egyre inkább a gyógyszerész tevékenységi köre felé tolódik el, mert az orvosok a modern szaktudományok folytonos bővülésével mindig többet és többet kell, hogy tanuljanak más irányban a pharmakológiai tudásuk rovására.

Tény az, hogy a legfontosabb a diagnosis, ha az meg van, a gyógyszert már könyvből is fel lehet irni. Igy tehát szükséges, hogy a gyógyszerész egyre nagyobb felkészültséggel álljon az orvos rendelkezésére e téren. Ez a jövő képe. Ezért fontos ez a tárgy. Az a gyógyszerész pedig, aki a pharmakológiában járatos, nagyon meg fogja becsülni az orvos szaktudását is egyre inkább be fogja látni azt, hogy megfelelő diagnozis nélkül gyógyszert rendelni nagy veszélyt jelenthet a betegre nézve. A gyógyszerek mikénti bevétele, használata tekintetében adandó utasitás is sokszor a gyógyszerészre háruló feladat amihez szintén szükség van gyógyszertanra.

A régi diplomával biró kartársak is sokat tanulhatnak és tehetnek — autodidakta módon — e téren, megfelelő szakkönyvek tanulmányozásával, de legalább is annak beszerzésével.

Dr. Issekutz Béla egyetemi ny. r. tanár „Gyógyszerek és gyógyitás" c. könyvének első kötetét különösen ajánlhatjuk ebből a szempontból.

A *toxicológia*, a jelentős kémiai, pharmakognosiai stb. tudással rendelkező gyógyszerész birtokában ugyancsak nagy mértékben hasznositható ismeret.

Amikor az uj gyógyszerészképzési szabályzat tervezetét kidolgozva a kötelező tárgyak közé a *mezőgazdasági kémiát* és a *növényvédelmet* gyakorlatokkal is felvettük az akkortájt sokat emlegetett agrárreform lebegett a szemünk előtt. Ma a nagybirtokok felosztása után, még sokkal nagyobb jelentősége van annak, hogy a vidéken is egy-egy apostola és szakértője legyen az agrókémiának, a gyógyszerész személyében, aki iránt az egyszerü falusi parasztember többnyire a legnagyobb bizalommal viseltetik.

Mily sokat jelenthet a belterjes gazdálkodás és többtermelés szempontjából az, ha egy olyan intelligens propagandista, mint a gyógyszerész, rámutat arra, hogy a talaj minőségének megfelelően kiválasztott termelési ág, avagy a kártevő rovarok és gombák elleni racionális védekezés stb. mennyivel nagyobb hozamot biztosit a kevés földjéből élő kisgazdának E mellett, ha gazdálkodik, maga a gyógyszerész is hasznosithatja ebbéli tudását s esetleges laboratóriumi vizsgálataival (permetezőszerek, mütrágyák stb. ellenőrzése) is, némi mellékkeresetre tehet szert.

Az alább felsorolandó tárgyak már a speciális gyógyszerészi szaktevékenység körébe esnek.

A galenusi gyógyszerészet, a különböző gyógyszerek kicsinybeni és nagybani előállitásán kivül az egészségápoló és kozmetikai cikkek, közöttük a szappanfélék készitésével és a sebészeti kötözőszerek, gyógyászati eszközök stb. kérdésével is foglalkozik, elméleti és gyakorlati téren is, oly elgondolás által vezettetve, hogy az uj kiképzés alapján oklevelet nyert gyógyszerész akár egy kis falusi gyógyszertárba, akár egy gyógyszervegyészeti gyár gyógyszerészi osztályára kerül, mindenütt azonnal otthonosan érezze és kiismerje magát a különböző szerszámok, eszközök és készülékek labirintusában.

Ez a szakstudium, — amely a kalkulációval dolgozó, takarékos gyógyszerész jövedelmét jelentősen gyarapithatja, különösen ügyes és élelmes olyan kartárs müködése során, aki esetleg az egész környék gyógyszertárait igyekszik ellátni a szőbanforgó magagyártotta anyagokkal, — szintén nem nélkülözhet egyes vonatkozásaiban bizonyos orvosi szakismereteket, (pl. ampullák előállitása, kenőcsalapanyagok megbirálása, stb.), de amellett a sebészeti kötözőszerek közelebbi ismeretének megszerzését is lehetővé teszi a jelölt számára.

E tárgy előadója orvos-gyógyszerészi képesitéssel biró professzor, akinek kitünő docensek vannak segitségére a tanitásban.

A gyógyszerellátás ellenőrzését előadó professzor-kartársunk ezen uj kollégium tanitása során átadja azokat az értékes tapasztalatokat és megállapitásokat az ifjaknak, amelyeket e téren még az Országos Közegészségügyi Intézetben — nagyrészt saját önálló módszereinek kidolgozásával — szerzett.

A fontosabb *kereskedelmi ismeretek* tanitása szintén hézagot pótló uj tárgy a gyógyszerészképzésben. Az erre felkért gyógyszerész — gazdasági ügyekben szakértő, — kartársunktól sokat fognak tanulni az e téren bizony többnyire nagyon is járatlan és tájékozatlan ifjak, akik nem nélkülözhetik a gondos üzletembert jellemző, általános kereskedelmi, hitel-jogi, számviteli stb. ismereteket sem.

Gyógyszerész-magántanáraink által hirdetett s a főkollégiumokba szervesen beilleszkedő, azokat teljessé tevő előadások egészitik ki a felsorolt studiumokat, amelyek mindegyike komoly számonkéréshez, a fontosabb tárgyakból vizsga a kevésbé jelentős kollégiumokból kötelező kollokviumok sikeres letételéhez van kötve. Ha mindezeket kiállotta a jelölt, akkor kapja meg azután az absolutóriumhoz kötött, teljes egyetemi végzettséget jelentő, értékes gyógyszerészi diplomát, amellyel már most nemcsak gyógyszertárakban, hanem gyógyszervegyészeti-, kötszer-, ampullás készitményeket előállitó stb. gyárakban és laboratóriumokban, valamint nagykereskedésekben, nemkülönben kisérletügyi intézményeknél és tudományos intézetekben is el tud helyezkedni és reméljük, hogy dicsőséget is fog szerezni a magyar gyógyszerészi rendnek.

Ennek a tanévnek a végén kerülnek ki Budapesten az első, ujrendszer szerint kiképzett gyógyszerészek, akik egy évi kötelező gyakorlat kitöltése után teljesjogu gyógyszerészek lesznek.

Jóllehet ez a 35—40 ifju — nagyrészük nő — tanulmányainak első éveit, amikor a fundamentumot kellett lerakni, a szörnyü háború idején, bombázások, ostrom, félelem és rettegések között töltötte el, tehát nem nyerhetett teljes értékü kiképzést, mégis nagy várakozással tekintünk mi, tanitóik is, nemcsak a gyakorló gyógyszerészi közvélemény, az életben megnyilvánuló müködésük elé, ami ha csak közelitően is olyan eredményü is lesz, mint az őket tanitó, tulnyomórészben gyógyszerészképesitésü tanáraik legjobbat és legtöbbet nyujtani törekvő jószándéka és pályánk iránti idealizmusa, továbbá az ifjuság iránt érzett atyai szeretete akkor biztosan tudjuk hogy értékes tagjaivá lesznek az alma mater falai közül kikerülő ifju gyógyszerészek a magyar gyógyszerész társadalomnak.

Következő közleményünkben a gyógyszerész-doktorátusról fogunk szólni.

Dr. Kenéz Endre és Társa

KÖTSZER- ÉS GUMIKERESKEDELMI VÁLLALAT

BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-UTCA 36. SZ.
TELEFON: LIPÓT 303.

Steril kötszerek, gumiáruk,
betegápolási cikkek nagy választékban. Vidéki rendelések soronkívül szállitva.

Sürgősen keresek

Hypophysis pars posterior pulvis-t szippantásra saját használatra bármilyen kis mennyiségben is. Ajánlatokat kérem JAKAB LÁSZLÓNÉ gyógyszerész, KISKŐRÖS.

Minden gyógyszertárnak érdeke,

hogy a gyógyszertár nivójának megfelelő LEGJOBB MINŐSÉGÜ babaápoló készitményt adjon az anya kezébe.

VASENOL

BABAÁPOLÓ KÉSZITMÉNYEK

a legmodernebb pharmacologiai kutatások alapján készültek. Bőrazonos lipoidokat tartalmaznak és a bőr anyagcseréjét és viztartalmát optimálisan befolyásolják.

Gyártja és forgalombahozza:

SLE VASENOL

Tudomány és gyakorlat

— Dr. Hantos László —

Számos megkeresésre hézagpótlásképen közzéteszem az Országos Közegészségügyi Intézet két, még jelenleg is érvényben levő, határozatát a IV. kiadásu Magyar Gyógyszerkönyv egyes rendelkezéseinek kiegészitése tárgyában. A határozatban összefoglalt készitmények gyógyszertárakban való tartása ideiglenesen indokolt.

Az Országos Közegészségügyi Intézet C. 1.824/1943 számu határozata:

Az uj készitmény neve	A IV. kiadásu magyar gyógyszerkönyvben hivatalos készitmény neve	Az uj készitmény ára g	taxa ár	pót. dij fillér
1. Aqua spirituosa cum oleo Cinnamomi	Aqua Cinnamomi spirituosa	100	36	44
2. Chininium novum compositum (védett név: Prochinin)	Chininum hydrochloricum Chininum sulfuricum	1	85	—
3. Decoctum purgans	Infusum laxativum	10	3	1
4. Jodum solutum	Solutio jodi spirituosa	10	15	28
5. Liquor Ammoniae foeniculatus	Liquor Ammoniae anisatus	10	20	19
6. Pulvis Frangulae compositus	Pulvis Liquiritiae compositus	10	8	3
7. Syrupus Calcii hypophosphorosi	Syrupus hypophosphorosus compositus	100	62	14
8. Syrupus Kalii guajacolsulfonici	Syrupus Kalii sulfoguajacolici	10	6	3
9. Syrupus purgans	Syrupus mannatus	10	9	2
10. Tinct. Strophanti Ph. Hg. III.	Solutio Strophantini alkoholica	1	3	3
11. Vaselinum boratum	Unguentum acidi borici Vaselinum cum acido borico	100	85	36
12. Vaselinum flavum Hungaricum	Vaselinum album Vaselinum flavum	100	55	27

A felsorolt készitményekre vonatkozóan a következőképen intézkedik: A gyógyszertárak a táblázat 1. rovatában felsorolt készitményeket a chinin-injekciók kivételével abban az esetben is kiadhatják, ha az orvos a táblázat 2. rovatában felsorolt készitményeket rendeli. A gyógyszerész köteles az orvosi vényre rávezetni, hogy melyik készitményt adta ki. A vény megismétlésekor lehetőség szerint az egyszer már kiadott gyógyszert kell kiadni. Ha ennek akadálya van, ugy erről a gyógyszerész az elkészittetőt felvilágositani tartozik.

A gyógyszerész csak a tényleg kiadott gyógyszer árát számithatja fel az érvényben levő árszabás rendelkezései szerint. Az uj készitményeknek a 317.434/1943. B. M. számu rendelettel jóváhagyott árételeit a táblázat 3. rovatában tünteti fel.

Hozzájárul ahhoz, hogy a IV. kiadásu Magyar Gyógyszerkönyv előirataiban az Aqua Cinnamomi spirituosa az Aqua spirituosa cum oleo Cinnamomi használtassék.

Megengedi, hogy a gyógyszerész azokban az esetekben, midőn az orvos Syrupus Coffeae-t, Syrupus Cinnamomi-t rendel, azok helyett Syrupus Simplexet, a Syrupus Cerasi nigri helyett pedig Syrupus Rubi Idaei-t adjon ki, a kiadott szirup árának felszámitása mellett. A változtatást a gyógyszerész a vényen feltüntetni tartozik. Egyben a Syrupus Coffeae, Syrupus

TÖRÖK-LABOR
gyógyárunagykereskedés és vegyészeti gyár rt.
BUDAPEST, VI., KIRÁLY-UTCA 12.
Ismét régi pontossággal szállitja
a gyógyszertárak szükségleteit.
SÜRGÖNYCIM: DROGTÖRÖK BUDAPEST. — TELEFON: *225—460.

therápiás hatást az utóbbi vegyület fejti ki. Ennek a hatásnak a mechanizmusa ma már általánosan ismert. A p. a. b. sulfamid nem baktericid, legfeljebb igen nagy koncentrációban. Therápiás hatása abban rejlik, hogy meggátolja a baktériumok szaporodását. Kiderült, hogy a p-aminobenzoesav a baktériumok szaporodásában fontos tényező; egyes mikroorganizmusok ezt az anyagot maguk szintétizálják, mások kivülről veszik fel. A p. a. b. sulfamid bakteriosztatikus hatását a kutatók azzal magyarázzák, hogy ez a vegyület szerkezetileg nagyon hasonlit a p-aminobenzoesavhoz és igy a baktérium ez utóbbi helyett felhasználja, anélkül azonban, hogy ezen az uton a szaporodáshoz nélkülözhetetlen komponenshez hozzájuthatna. Azt mondhatnók, hogy a p. a. b. sulfamid valósággal „becsapja" a baktériumot, abba befurakodik és az értékes p-aminobenzoesav helyét elfoglalva, meggátolja a mikróba további szaporodását.

A prontosil, illetve a p. a. b. sulfamid hatásmódjának felkutatása után a kémikusok arra törekedtek, hogy a molekulába substitutio utján olyan atomcsoportokat vigyenek, melyek a bakteriosztatikus hatást növelik. Természetesen sok kisérlet nem vezetett kellő eredményre; megállapitották, hogyha az amino-csoport nem para-, hanem ortho- vagy meta-helyzetben van, akkor a hatás jelentősen csökken. Ugyancsak bebizonyosodott, hogy közvetlenül benzol-gyürün lévő aminocsoportba nem szabad idegen gyököket helyettesiteni, mert ezáltal a készitmény hatástalanná válik. (Kivételek olyan gyökök, melyek a szervezetben a molekuláról ismét lehasadnak, mint pl. a succinyl-gyök; ezek alkalmazása előnyös, mert a készitmény toxicitását csökkentik). Másrészt a sulfamid-csoport amino gyökébe való helyettesités növeli a bakteriosztatikus hatást. Ennek a megfigyelésnek az eredményeként kerültek azután az orvosi gyakorlatba további sulfamid-származékok, mint pl. a sulfapyridin (1938), sulfathiazol (1938), sulfaguanidin (1942) és még sok más készitmény.

Az egyes sulfamidok pharmakológiai értékelése végett bizonyos biológiai standardot kellett bevezetni. Figyelembe véve, hogy a hatás minden egyes baktériumfajtával szemben más és más, az u. n. sulfamid-coefficiens a p. a. b. sulfamidhoz van viszonyitva. Ennek bakteriosztatikus hatását, különböző baktériumfajtákkal végzett kisérleti eredményeknek középértékét véve, — 1-nek jelölik, és a sulfamid-cofficiens kifejezi, hogy az illető sulfamid-származék hatása átlagban hányszorosa a p. a. b. sulfamid hatásának. Lawrence angol szerző szerint ezek a koefficiensek a főbb készitményeknél a következők:

Sulfathiazol, sulfapyrazin: 50
Sulfadiazin: 36
Sulfapyridin: 13
Sulfaguanidin: 8
P. a. b. sulfamid: 1

A sulfamidok gyógyászati alkalmazása ma egész más, mint a háboru előtt volt. A penicillin bevezetése számos területről kiszoritotta a sulfamidokat, viszont sok esetben, mikor a penicillin hatástalan, sulfamidkészitményekkel jó eredményeket lehet elérni. Utóbbi esetek közé tartoznak a coli, typhoid és dysenteria törzsek által okozott megbetegedések. Sokan a penicillin és a sulfathiazol vagy más sulfamidféleség együttes alkalmazását javasolják és kiemelik, hogy gyakran additiv hatást tapasztaltak a két szer egyidejü adagolása mellett. Mindenképpen le kell szögezni, hogy noha a penicillin bakteriosztatikus hatása számos fertőzésnél a sulfamidokénál intenzivebbnek bizonyult is, ez utóbbiak mégis korunk leghasznosabb, leghatásosabb chemotherápiás szerei közé tartoznak.

Előfizetési felhivás!

3 hónapig küldtük „A GYÓGYSZERÉSZ"-t minden gyógyszerésznek. Küldtük azoknak is, akik nem fizették elő, sőt továbbküldtük olyanoknak is, kik szaklapunkat visszairányitották hozzánk. Szakszervezeti lap vagyunk. Ugyanugy küzdünk a szociális igazságokért, mint a szakma felemeléséért. Azt akartuk, hogy megismerjenek. Az ország minden részében meghallják szavunkat.

De három hónap elég volt a bemutatkozásra. Az 1947. évben csak azoknak küldjük tovább szaklapunkat, akik előfizetnek rá. Kérjük kartársainkat, álljanak mellénk szociális harcunkban, pályánkért és a dolgozó gyógyszerészekért.

Kiadóhivatal.

A gondolkodásmód ujjáépitése

Elvonult felettünk a nagy Vihar, amely elsöpört egy régi, idejét mult és az örök emberi fejlődés szempontjából hátrányos és káros gazdasági és szellemi életet. A vihar után uj történelmi korszak kezdődött, melynek keretei ugy a gazdasági, mint a szellemi életben most vannak kialakulóban szerte a nagy világban. Az eseményeket, melyek életünket irányitják, értékelni és látni kell minden gondolkodni tudó embernek és azok eredményét fel kell ismernünk, hiszen azok az emberiség örök törekvéseinek szolgálatában állnak, azt vannak hivatva megvalósitani és jövőnket ugy gazdasági, mint szellemi téren a szocializmus felé viszik. A föld lakóinak ez irányu törekvése általános jellegü ma és igy nekünk is, magyaroknak — ha a történelem szüksége előirt haladás és fejlődés utjáról nem akarunk lemaradni, — ezeket a fejlődési mozzanatokat és folyamatokat minden téren a magunkévá kell tenni, hogy a népek közösségében élhessünk és azt szolgálhassuk.

A nagy vihar elsöpört, megrongált és tönkre tett mindent, ami volt, — anyagot, értéket, szellemet, — a régi magyar életben, de ez a vihar a történelem tárgyilagos kiértékelésének tudatában, hozott a nemzet részére egy olyan lehetőséget, amely elől hosszu századok óta el volt zárva népünk: a független, szabad és önálló nemzeti lét fejlődésének lehetőségét.

A vihar pusztitott, rombolt; vagyonok, existenciák semmisültek meg látszólag, de megmaradt, sőt öntudatra ébredt a nemzet vitalitása, megmaradt a nép élniakarása, energiája, melyek birtokában életlehetőségeit, az emberi igényeknek megfelelően, majd ujra ki is tudja épiteni. Hogy azonban ezt megtehesse, hogy az elveszett, vagy tönkrement javait rendbehozhassa, ahhoz a nemzet fiainak hitét, szellemét, gondolkodásmódját kell első sorban is ujjáépiteni, helyesebben uj szellemiséggel megtölteni, mert csak ennek birtokában és tudatában élő uj emberiséggel épithetjük ujjá országunkat. A szocialista erkölcs tudata a munka-érték elismerése és megbecsülése azok a tényezők, melyek be kell, hogy töltsék az uj élet emberének minden gondolatát.

Sokszor összehoz hivatásom a régi u. n. középosztály tagjaival, beszélgetés közbn szó esik erről is, arról is, de még ma, közel két év után is, arról keseregnek, panaszkodnak, hogy tönkrementek, hogy elveszett mindenük, nem tudnak megélni, nem élet ez az élet és nagyon fáj nekik a régi, polgári szellem nyujtotta kényelmes élet, melyben minden földi jó a rendelkezésükre állott. Az után sóvárognak, annak a szelleme uralja őket, mindig csak hátrafelé néznek, de azt nem akarják megkisérelni, hogy előre is lássanak, gondolkodjanak és egy nagyon kicsit tárgyilagosak is legyenek. Csak a mult, csak a régi világ, — hallja az ember unos-untalan. Pedig, ha letennék ócska cvikkerüket, ha szét tudnának nézni és látni is tudnának ezek a szellemiségek az országban, látniok kellene a nemzet uj hitét, szellemét, lendületét és az uj élet hajnalát. Mert ugyan mi teremtette meg vasutainkat, hidjainkat, bányáink növekvő termelését, szóval gazdasági életünk lehetőségeit, ha nem e nemzet munkás és dolgozó fiainak rendithetetlen uj hite, bizalma és szelleme: a munka. A dolgozó réteg át tudta érezni a történelem jelentőségét és szükségességét, már a vihar elmultakor nyomban és azóta is él benne ez a tudat, sőt erősödik az és minden törekvése, minden életmegnyilvánulása ennek tudatában és ezért folyik. Futnak a vonatok, száguldanak az autók, füstölnek a gyárak kéményei, termelő mnka folyik az üzemekben szerte az országban, folyik az ujjáépitő munka, a dolgozók erejüket, szaktudásukat adják oda, hogy az ország élete — a mi életünk! — zavartalan, nyugodt és biztos legyen, csak éppen a régi mentalitásban élő polgárok, tőkések hiányoznak ebből a lendületből. Miért?! Várnak... várnak, — csodákat várnak, talán azt várják, hogy a dolgozók verejtékes munkája által ismét visszatér majd az ő polgári jólétük!? Az örök fejlődés törvényét nem akarják megérteni, nem szeretnek, vagy nem akarnak tanulni,

MOLNÁR ÉS MOSER
Budapest, IV., Petőfi Sándor-u. 10
Kölnivizek
békebeli minőségben kaphatók.

Békeminőségü
Egészségügyi gumiáruk
TROPIC CONTROL TÖKÉLETES BIZTONSÁG
Betegápolási cikkek
Hedvig Kornél Budapest, VI., Király-utca 106. — Telefon: 228—068

hitegetik önmagukat csalóka reményekkel. Ne csodálkozzanak majd azon, hogy az Élet rohanó szekeréről lemaradnak, a régi enervált, beteg és korrupt mult meghalt, az nem jöhet vissza többé. Annak utjában áll a dolgozók szellemisége, a munka és annak látható eredménye: a minden téren mutatkozó ujjáépités.

A magyar gondolkodásmód ujjáépitése épen olyan fontos, mint az ország anyagi ujjáépitése, mert hiszen e két szükségesség egymásra utalt és egymásból folyó probléma. A gondolkodásmód időszerü ujjáépitését szolgálja a mlt történelmének oknyomozó tanulmányozása. De az emberiség történelmét, nem pedig az osztályuralom történelmét olvasgassuk. Ismerjük meg az események okait, melyek azokat kiváltották, hogy láthassuk a fejlődés tiszta és következetes utjait, melyek elől nincs kitérés. A földbe elvetett mag még akkor is kikel, ha követ teszünk föléje, kibuvik a kő alól, mert hivja, serkenti a levegő, a napfény, hogy hivatását teljesitse. A koreszmék is hasonlatosak ahhoz a csirához, azok is, minden akadály ellenére kinőnek a társadalomból, hatamasodnak, fejlődnek, mert hivja őket az emberiség örök haladása!

A magyar szellemiség ujjáépitésén nekünk, gyógyszerészdolgozóknak is sok tennivalónk van még!

LOSONCZ DEZSŐ

Jogreform Romániában

A román Egészségügyi Minisztérium rendelete 804 számu törvény, megjelent a Monitorul Official (hivatalos lap) 1946. X. 15.-i számában.

Mi I. Mihály, Isten kegyelméből és a Nemzet akaratából Románia királya — az Egészségügyi Miniszter 1946. X. 4-én kelt 48.792. számu jelentése alapján és a minisztertanács 1946. X. 8-án hozott 1451. számu határozata értelmében, a hivatalos lap 1944. IX. 2-án közzétett 1626. számu rendelet szerint, elrendeljük és közzétesszük az alanti Rendelet-törvényt; a gyógyszertári jogositványokra vonatkozóan.

1. §. Gyógyszertári jogositványok adományozása:

1. ezen rendeletnek a hivatalos lapban való megjelenésétől számitott egy évi időtartamra az eddig megjelent összes törvények és rendeletek, melyek a gyógyszertári jogositványok adományozására vonatkoznak — (1946. I. 28. No. 23. és 1943. III. 23. No. 274—254) — felfüggesztetnek.

2. Minden teljesjogu gyógyszerésznek jogában áll gyógyszertári jogositványt igényelnie, az alantiak szerint:

a) városokban jogositványt igényelhet az a teljesjogu gyógyszerész, akinek legalább 8 évi szakmai gyakorlata van;

b) megyeszékhelyeken azok, akiknek legalább 6 évi

c) járási székhelyeken azok, akiknek legalább 3 évi,

d) falvakban pedig minden teljesjogu gyógyszerész.

Az Egészségügyi Miniszter királyi rendelettel kiadja a gyógyszertári jogositványt mindazok részére, akik a fenti feltételeket igazolják.

A gyógyszertárakat a jogositvány kiadásától számitott 3 hónapon belül meg kell nyitni.

3) Ezen rendelet alapján megnyitandó falusi gyógyszertárak müködésük kezdésétől számitott 2 éven keresztül mentesek mindennemü adó fizetésétől.

Azon falusi gyógyzerész, aki ezen adómentességet élvezte, nem költözhet el a faluból, ahol a gyógyszertárat berendezte, csak abban az esetben, ha a gyógyszertárat átadja egy másik olyan gyógyszerésznek, aki a gyógyszertár további nyitvatartását a jogelődével együtt legalább 2 évre garantálja, — másképen a jogositvány ugy az előző, mint a következő tulajdonosra nézve megszüntnek tekintendő.

4) A jelen rendelet megjelenése előtti jogositványtulajdonosok, amennyiben a 2) szakaszban előirt gyakorlati idővel rendelkeznek, gyógyszertáraikat áthelyezhetik — a miniszter előzetes beleegyezésével, de csakis azon esetben, ha a gyógyszertár müködését legalább 2 évre egy uj jogositványos által biztositani tudják.

Sedyletta tabletta
30x0.015
Szabadon rendelhető: OTI — MABI
MÁV — Szasa — Dobbi stb.
PODMANICZKY GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, VI. Telefon: 120—201

És hogyan müködnek?

A patikák egyre-másra nyilnak. Pl. Temesvárt 1946. X. 15. óta 22 uj patika nyilt. Mind jól megy, bár egymás hátán vannak. Infláció van. Anyag és árhivatal ismeretlen. Zárolt áru nincs, Taxa van, de nem tartják be, — az egyes városokban hetenként összeülnek és

megállapitják közösen az árakat és ezt be is tartják Minden van jés kapható. Árak pl. 1 drb. Bayer Aspirin 2000 lei = 16 fillér, kombinált por ugyanannyi Phenacetin 1 kgr. 2 millió lei = 240 forint.

Oklevelesekben nagy hiány van — fizetés a bruttó forgalom 6—8 százaléka. Segédmunkások, technikák. kollektiv szerződés szerint, mely igen alacsony. De kötelező állami szövetkezetek vannak (Economat), ahová minden munkaadó minden dolgozója után 800 000 leit fizetett be még az elmult ősszel, amikor ez még komoly összeg volt. Ezt az összeget a munkaadó 10 havi részletben vonhatja le, — a szövetkezet pedig nagyon alacsony áron (a szabadforgalmi ár töredékéért) látja el a dolgozókat ugy élelemmel, mint ruházati cikkekkel. Egyleti vényt magán-, nyilvános gyógyszertár (a városkban) nem csinál, van házi gyógyszertár.

A kataszterről

Őszintén bevallom, nem voltam hive a kataszternek. Ma már azonban mindent megkisérlek, hogy az eszmét magaméva tegyem, minthogy a szakszervezeti többség ezt helyesnek találta és elfogadta.

Legyen szabad tehát most magáról a kataszterről beszélnem:

A kataszter egy határozott kérdőpontokra adott korrekt önvallomás kipontozásával létrejött sorrendbe állitása az egy szakmában működő, egyenlő képesitésü egyéneknek.

A megüresedő állásoknak, vagy a leendő résztulajdonoknak, vagy bármilyen gyógyszerészi vonatkozásu posicióknak betöltése tehát ennek alapján kataszteri sorrendben kell, hogy történjék. Ez szép s látszólag igazságos is és ugy hat, mintha ebben egyenlőség és egyenlő jog lenne. Az ilyen látszatigazságra gyönyörüen világit rá nagon helyesen Marx, mondván: „Minden jog annyit jelent, hogy egyenlő mértéket alkalmazok különböző emberekre, akik a valóságban nem egyenlők, hanem egyenlőtlenek; ennélfogva az „egyenlő jog" az egyenlőség megsértése, igazságtalanság".

Szinte megdöbbentő, hogy mennyire ráillik e Marx-mondás a kataszterre is. Mert vegyünk az életből konkrét példákat Megüresedik egy közületi gyógyszertár-vezetői állás. A kataszter szerint sorra kerülő X 70, Y 68, Z 65 éves. Mindegyik érdemdus, kifogástalan egyéniség. Mégis, ki merné vállalni a felelősséget, hogy ily nagy munkát igénylő fáradságos állásba az illetőket behelyezi. Egy másik eset: Megüresedik egy gyógyszertári ellenőri állás. (Remélve, hogy a gyógyszertárakat a jövőben gyógyszerészek fogják vizsgálni.) A kataszterben soron következő X vagy Y nem alkalmas e pozició betöltésére. Mégis, ki merné kinevezni, vagy ami még fontosabb és lelkiismeretbe vágóbb, ki merné elütni a reá eső helytől, mikor ez őt sorrenden megilleti?

Sorolhatnék még számos példát, de azt hiszem e kettővel is megvilágitottam a kataszter ilyetén elképzelésének és alkalmazásának helytelenségét. Minthogy azonban a többség akaratának magamat alávetem, két javaslatot terjesztek elő a kataszter alkalmazására vonatkozólag:

Először: Használjuk fel és épitsük ki a munkáspártok szervezeteiben nagyon jól bevált káder-osztályt, a benyujtott kataszteri ivek alapján. E káderosztálynak lenne hivatása minden dennemü információk beszerzése és mindenkinek a megfelelő helyre való állitása. E rendszer helyességét nem kell bővebben indokolnom, hiszen ki állithatja, hogy a káderosztály információi alapján minden megüresedő helyre nem a megfelelő egyént állitja! . . .

Második javaslat: A kataszter pontos megállapitása és felfektetése után és ennek alapján egy uj, u. n. „csoport-kataszter" állitandó fel. 3, 5, vagy akár 8 „csoport-kataszterT" kell létesiteni. Egyéniség, munkabirás, rátermettség, kor, nyelvtudás, családi körülmények stb. stb szempontok figyelembevételével s egy pozició, vagy bármilyen jelölésnél azt a „csoport-kataszter"-t kell alkalmazni, mely a célnak legjobban megfelel.

Ugy gondolom, hogy ezzel sok elégületlenségnek huznók ki a méregfogát, mert mindnyájan belátjuk, hogy az egyes emberek nem egyformák s igy mindenki a neki megfelelő helyet foglalná el s válna hasznára ugy a gyógyszerészetnek, mint a társadalomnak.

Gerő Miklós

Innen-onnan

Örömmel hallottuk, hogy a nyugdijpénztár megvalósitása küszöbön áll. Ettől a szociális feszültség nagyfoku csökkenését reméljük. Azonban . . . amig ez megvalósul, nagyon sok éhező és fázó kolléga járja a kálváriát, hogy egy nagyobb falat kenyérhez és meleg szobához juson. Ez a generáció 1914—1945-ig már annyit szenvedett és kinlódott, hogy eladná a holnapi tuzokot egy mai verébért. Mi természetesen a jövőnkért is küzdünk, de nem szabad ezt a mai nemzedéket folyton azzal táplálni, hogy majd a jövő gyógyszerészeinek már jobb dolga lesz. Elvégre mégsem lehet egy ilyen óriási világégés számláját egy nemzedékre háritani. Az lenne a tisztelettejes és szerény kérésünk az illetékesekhez, találjanak valami módot arra, hogy a Gyója vagyonából — amely hál'Istennek elég jelentős — az átmeneti időre átsegitsék az elesetteket, özvegyeket és árvákat. Tudom, hogy most is segélyez a Gyója, de ez közelről sem megfelelő megoldás. Azt is tudom, hogy az alapszabályok a segélyek nagyobbmérvü kiterjesztésére nem adnak módot. De azért irunk 1947-et, hogy ne ragaszkodjunk mereven a holt betükhöz, hanem inkább az élet követelményeihez.

BENEDEK ISTVÁN

Az igazolásokról

Várjuk a hivatalos értesitést, amely a nagy budapesti és vidéki szakmai igazolásokat elrendeli. Mind máig nem kaptuk kézhez A Budapesti Gyógyszerész Testület f. évi 3. számu körlevele közli az érdekeltekkel, hogy kik kerülnek, illetve kik kötelesek megjelenni az igazoló bizottság előtt. Nehogy e közlemény téves megvilágitásba helyezze álláspontunkat, s hogy ezt hatályosabbá tegyük, felkerestük az illetékes szervet, mi az álláspontja e kérdésben? A válasz a következő volt:

„A gyógyszerészeket igazoló bizottság minden esetben igyekezett a fennálló igazolóbizottsági rendeletekhez alkalmazkodni. A Nemzeti Bizottság megállapitása szerint a fennálló szabályokat nem minden esetben tartották be, hanem történtek olyan igazolási határozatok is, amelyek szükségessé tették, hogy ahol feltétlezhető a szabálytalanság, ott uj igazolási eljárásnak adjon helyet. Ezért történhetett, hogy sokan sérelmesnek találták az ujbóli igazolási eljárást és ezért mindent megtettek, hogy ettől mentesüljenek. A demokrácia igazolási szervei, mint törvénytisztelők, a bejelentések hiányában igy adatok szolgáltatása nélkül, sok felmentő itéletet hoztak ott is, ahol utólag kiderült, hogy az igazolás alá vont más itéletet érdemelt volna. Tényként állapitjuk meg, hogy a jelenlegi igazoló bizottság kizárólag uj bejelentések, vagy a fent emlitett okok végett rendelt el uj igazolási eljárást. A többi esetben tárgyalás nélkül az igazoló bizottság működése, csak az igazoló határozat kicserélésére szoritkozott."

Mint már több izben irtuk, nem vagyunk hive az embervadászatnak, de a most kirobbant és az előttünk lejátszódó ellenforradalmi megmozdulás is igazolja, hogy rengeteg fasiszta és a mult időkben sulyosan kompromittált gyógyszerészek találnak kitünő buvóhelyet, különösen vidéki helyeken, ahol a közismerten laza igazoló bizottsági szürőkön játszi könnyedséggel átjutottak.

Ezért szorgalmazzuk változatlan erővel vidéki igazolásoknak mielőbbi létrehozását, amelynek szaklapunkban megfelelő publicitást adunk, hogy egyszer végre megtisztitsuk pályánkat az oda nem való elemektől.

Nyugodjék meg mindenki, hogy kizárólag csak a bünösök azok, akikre e rendeletek vonatkozni fognak.

M

*

Szakszervezetünk beadványt intézett az Igazságügy Miniszterhez az egyre bonyolultabb gyógyszerészi igazolási ügyekben. Felterjesztésében rámutatott annak országos viszonylatban is káros következményeire, hogy az Igazoló Bizottság hatáskörét egyre szükitik és időnkint másként magyarázzák. A beadvány megállapitja, hogy ez az ingadozás nemcsak a szakmában kelt bizalmatlanságot, hanem magában az Igazoló Bizottságban is a legnagyobb bizonytalanságot kelti. Ennek morális következményei kiszámithatatlanok.

A budapesi igazolások nemsokára befejeződnek. Lényegében tehát éppen vidéki viszonylatban ártanak és bomlasztanak a különböző pótrendelkezések. Nem kutatjuk, hogy miféle érdek és befolyás igyekszik halomra dönteni az Igazoló Bizottság eddigi eredményeit és jövő munkáját. De egészen bizonyos, hogy nem a Demokrácia védelme szab irányt és mértéket az ilyen intézkedésekhez. Nem hisszük, hogy maga a Demokrácia gáncsolná el, bénitaná meg egyik legdemokratikusabb szervének cselekvőképességét.

Keressük az okát a nagy ellenkezésnek. És mert ezt nem nehéz megtalálni, már a mögötte álló érdekcsoport sem ismeretlen előttünk. Nyilvánvaló, hogy ez a csoport már a vidéki igazolások végleges megakasztásán dolgozik. Ők már a vidéki, üggyel-bajjal igazolt, vagy nem igazolt gyógyszerészek ügymökei. Ez a távolab-

Laxoptin hashajtó
a régi békebeli minőségben
ismét kapható
Nagy Kristóf gyógyszertár, Váci-u. 1

REX
GYÓGYSZERVEGYÉSZETI GYÁR ÉS GYÓGYÁRUKERESKEDELMI R. T.
Budapest, V., Dorottya-utca 7.
Telefon: 181—287 és 189—429.
Távirat: Rexgyár Budapest.
Debrecen, Somogyi-Bacsó-út 3.
Telefon: 137.
Távirat: Rexgyár Debrecen.
Gyógyszerkülönlegességeinek és galenikus készitményeinek, kommersz injectióinak és tablettáinak minőségét a gyár 35 éves hirneve és állandó preciz ellenőrző vizsgálatok garantálják.

bi célja a különböző belemagyarázó pótrendelkezések kiharcolásának.

Ebben a szellemben szögezte le álláspontját szakszervezetünk gyógyszerész szakosztálya az Igazságügy Miniszterhez intézett beadványában. Ugyanilyen értelemben ment föl a M. K. P. gyógyszertári dolgozóinak külön felterjesztése.

Tagadhatatlan az is, hogy amióta egy kis sötét, fütetlen szobában folynak a gyógyszerészi igazolások, megcsappant az általános szakmai érdeklődés. Világosságot kérünk az egész vonalon! Ma ez százszorosan fontos. A jelentősége pedig tulnő rajtunk, mert igenis ezen mulik minden. A népi demokrácia életéről van szó!

(sz.)

A Magyar-Szovjet Művelődési Társaság diszhangversenye

Ismét gazdagabbak lettünk egy csodálatos élménnyel.

A szovjet hadsereg „Tábori színháza" mutatkozott be fővárosunk közönségének, az Operaház diszestélyén. Végigjárják Európát, bemutatják a világnak, hogy a történelem formálását, az emberi gonoszság leküzdését, milyen csodálatos, varázslatos eszközökkel segitették elő. A „különitmény" 300 tagból áll. Bámulatos művészet, amit végeznek. Imponáló hangerdő rohamoz, pillanatok alatt meghóditja a szíveket

Az estet a magyar Hymnusszal kezdte a zenekar, amely 10 tangóharmonikából, 30 balalajkából, dombrából és 60 egyéb hangszerből áll. A 100 tagu zenekar és 200 tagu énekkar „Isten áldd meg a magyart", borus alaphangulattal, fokozódó kiteljesüléssel kezdi. Soha nem hallottunk idegen ajakról ily tökéletes fokozódó erő visszahatást és elhallkulást. Dinamikus skálájuk szinte határtalan. Pianóik rövidek, skálájuk végnélküli és crescendójuk, szinte orkánszerüek.

Az énekesek hibátlan szövegkiejtéssel érzékeltették a magyar imádság minden betüjét. Ez a zenekar kiválóan alkalmas énekkar kisérésére.

A gazdag három órás müsor bővelkedik szóló számokban, világhirü orosz táncok füszerével. A táncosok és zenészek, kivétel nélkül mind az orosz hadsereg egyenruháját viselik, mellükön a sok kitüntetés igazolja, hogy viselőjük mennyi harc részese volt. A zene, melyet tolmácsoltak, a sok millió orosz zenéje. Ritmusérzékük csodálatos. Hagjuk müvészi. Az együttes müvészi vezetője Borisz Alexandrov ezredes, a tavaly elhalt hires *Alexander Alexandrov* fia, az uj orsz hymnus szerzője.

Állandó tapsorkán kisérte a ragyogó müsort. Köszönjük a felejthetetlen estét egyrészt a hatalmas szomszédunknak, másrészt a Magyar-Szovjet Müvelődési Társaság vezetőinek, kik között történetesen egyik kiváló kartársunkat üdvözölhetjük.

M.

A gyógyszertárak 1947. évi cégváltozási kérelmei

Az érdekelt felekkel való közlés végett értesitem t. Cimet, hogy a gyógyszertárak 1947. február 1—28. között benyujtott cégváltoztatás iránti kérlmeit figyelembe veszem, ha azt az illetékes nagykereskedő záradékolja, mely szerint a gyógyszerellátást vállalja.

Egy gyógyszertár legfeljebb két gyógyárunagykereskedő céghez és egy komprimata készitőhöz kérheti a beosztását.

A gyógyszertár február hónap folyamán csak egyszer élhet ezzel a jogával és ezt visszavonni nem lehet.

Hiányosan, vagy késedelmesen előterjesztett kérelmeket nem veszek figyelembe és azokat ugy tekintem, mintha nem is terjesztették volna be, tehát a gyógyszertárat a régi céghez osztottam be.

A nyilatkozattétel nm kötelező. Amelyik gyógyszertár nem terjeszt be kérelmet, az azt jelenti, hogy a régi ellátóinál kiván maradni.

Budapest, 1947 január 11.

Az elnök rendeletéből:
Siska László
munkaügyi főtanácsos.

MEDICINA
GYÓGYSZERÁRUNAGYKERESKEDÉS KFT.
BUDAPEST, VI.,
HAJÓS UCCA 32
TELEFON: 120—261
Ismét a leggyorsabban és a legpontosabban és csak gyógyszertárak részére szállit
TELEFON: 127—401

Szappanfőzés a gyógyszertárban és a nagyiparban

— Dr. Némedy Imre egyetemi tanár —

(Befejező közlemény)

Tudjuk azonban, hogy a szappan emulsiókat elektolyt anyagok — savak, lugok, sók oldatai — kicsapják; a kicsapó elektolyt oldat töménysége a szappant képező zsiradékanyag összetétele szerint változó töménységü. Ez az oka annak, hogy a különböző zsiradékanyagok más és más töménységü lugoldatokkal szappanositha-tók el. Alant közlöm a felhasználandó lugmennyiséget és az optimális lugoldat töménységét a különböző zsiradékokra vonatkozólag:

Az elszappanositandó zsiradék neve:	A zsiradék 1000 gr-jának elszappanositására szükséges Na OH-ból	KOH-ból	Optimális higtöménység: %
Len-olaj	143 g	200 g	16—18
Napraforgó-olaj	143 g	200 g	6—8
Oliva-olaj	140 g	196 g	28—34
Pálmamag-olaj	180 g	253 g	30—35
Repce-olaj	133 g	186 g	8—10
Szezám-olaj	133 g	200 g	14—15
Ricinus-olaj	136 g	191 g	35—38
Marha-faggyu	145 g	204 g	6— 8
Juh-faggyu	143 g	200 g	6— 8
Sertés-zsir	143 g	200 g	6— 8
Csont-zsir	145 g	204 g	30—35
Háztartási hulladékzsir	145 g	204 g	6— 8
Stearinsav (Stearin)	140 g	196 g	28—35
Olajsav (Elain)	150 g	230 g	28—35
Fenyőgyanta (Colophonium)	144 g	201 g	24—30
Kókusz-olaj	192 g	271 g	30—35

A táblázat szerint látható, hogy pl. a ricinus olaj 1000 gr-ja 38 százalék lugtöménység mellett szappanositható, tehát egy olyan lugoldattal, amelyet 136 gr nátronlugból és 222 gr vizből készitettünk ugyanakkor 1000 gr napraforgó-olaj elszappanositására csak olyan 8 százalékos töménységü lugoldat alkalmas, amely 143 gr nátronlugból és 1632 gr vizből készült. Ezek a lugmennyiségek kisózás nélküli szappanok készitésére vonatkoznak; kisózott szappanok készitésekor 20 százalékkal magasabb lugfölösleget kell a szappanositásra alkalmazni.

A zsiradékok elszappanositása három fázisban megy végbe. Első a zsiradékanyag emulgálása, második a részleges szappanositás, a harmadik pedig a teljes szappanosodás. Ez utóbbi befejezését az jelzi, hogy a főzőüstből kivett kis részlet forró vizben tisztán feloldódik s a vizes oldat felületén zsiradékcseppek nem láthatók.

Az elszappanositás optimális hőfoka kb. 80 C fok. Időtartamát a szappanositandó zsiradék összetétele határozza meg. Leggyorsabban a ricinus-, kókuszolaj és sertészsir; hosszabb idő alatt a napraforgó-, szezám- és lenolaj szappanositható. A szappanositás egész ideje alatt az elpárolgó vizet időnkint pótolni kell, nehogy a lugoldat betöményedése kisózó hatást idézzen elő.

A Magyar Gyógyszerkönyv a hivatalos szappanok készitésénél magas lugtöménységü oldatokkal végezteti a zsiradékok szappanositását és a lug kisózó hatását tömény szesz hozzáadásával ellensulyozza. A szesz a forró zsiradékból zsirsavakat tesz szabaddá, amelyek a luggal azonnal szappant képeznek; ez a szappan biztositja a főzés folyamán a zsiradék gyorsabb szappanosodását. A szesz magas ára nem teszi indokolttá felhasználását; helyette célszerübb a higabb lugoldatok alkalmazása.

A már kész szappantömeg nagymennyiségü vizet, glycerint és csekély mennyiségü luganyagot tartalmaz. Ha a zsiradék elszappanositására csak a táblázat szerint előirt lugmennyiséget alkalmaztuk, ugy a lugfölösleg a szappanban olyan csekély, hogy annak utólagos elátvolitása szükségtelen, csupán a vizmennyiséget kell belőle beszáritással eltávolitani. Ezért a forró, folyékony szappant szétszedhető szappan kiöntő formába, vagy tiszta faládába öntjük, amelynek alját nedves ruhával béleltük ki azért, hogy a szappan ahhoz ne tapadjon; majd a kihült és megmerevedett szappanlepényt 24 órai állás után kiemeljük, feldaraboljuk és szobahőfokon kiszáritjuk. Az igy nyert szappant amely glycerint, csekély lugot és mintegy 12 százalék vizet tartalmaz, „enyvszappan"-nak nevezik.

Ha a szappanfőzéskor az a célunk, hogy tel-

jesen tiszta, fehérszinü és lugmentes nátronszappant nyerjünk, ugy a zsiradékanyagot fölös luggal (a táblázat szerinti lugmennyiségnél 20 százalékkal több natriumhydroxyddal) szappanositjuk el és az elkészült szappantömegből a fölösleges lugot konyhasó oldattal isoláljuk. Ezt a müveletet „kisózás"-nak nevezzük. Ilyen módon készülnek a Gyógyszerkönyv nátronszappanai. A kisózó sóoldat mennyisége az elszappanositandó zsiradékkal azonos, (1000 gr. zsiradékból elkészült szappanoldatot 1000 gr. konyhasó-oldattal sózunk ki), azonban a sóoldat töménysége a szappan kémiai összetételétől függően változó töménységü; sőt olyan szappanok is vannak (kókusz-, pálmamagolaj és gyanta nátronszappanai), amelyek magas sótöménység mellett sem sózhatók ki teljesen. A kisózó oldat töménységét a különböző zsiradékokból nyert szappanokra vonatkozólag a következő táblázat mutatja:

A zsiradék neve, amelyből a szappan készült	A kész nátronszappan kisózására alkalmas konyhasóoldat töménysége:
Kókusz-olaj	nem sózható ki teljesen
Len-olaj	24—25% Nacl-oldat
Napraforgó-olaj	15—18% Nacl-oldat
Oliva-olaj	12—16% Nacl-oldat
Pálmamag-olaj	nem sózható ki teljesen
Repce-olaj	24—25% Nacl-oldat
Szezám-olaj	15—18% Nacl-oldat
Ricinus-olaj	26—28% Nacl-oldat
Marhafaggyu	8—10% Nacl-oldat
Juh-faggyu	8—10% Nacl-oldat
Sertészsir	10—12% Nacl-oldat
Csontzsir	10—12% Nacl-oldat
Háztartási hulladékzsir	8—10% Nacl-oldat
Stearinsav (Stearin)	15—18% Nacl-oldat
Olajsav (Elain)	15—18% Nacl-oldat
Fenyőgyanta	nem sózható ki teljesen

A kisózás által a szappantömeg lugmentes szinszappanra és vizes sóoldatra különül el. Utóbbi tartalmazza a glycerint és kevés oldott szappant is. Ezt a sóoldatot „anyalug"-nak nevezzük. Kisózni csak szilárd állományu nátronszappant lehet; a lágy állományu káliszappanok nem sózhatók ki, ezért glycerint és kevés szabad lugot mindig tartalmaznak. Gyógyszerkönyvünk a hivatalos káliszappanokat utólag bepárologtatja; igy az eltávozó vizmennyiség csökkenti a lug hydrolyzisét s azt egy minimális mennyiségre állitja be. A kisózott szinszappan felületére tapadt só-oldatot mossuk le, és a szappanban levő nagy mennyiségü vizet kisajtolással távolitjuk el. Az igy nyert lugmentes szappant felapritjuk, szobahőfokon kiszáritjuk és ha szükséges, poritjuk. A szappan eltartásánál ügyeljünk arra, hogy 5 százaléknál több nedvességet ne tartalmazzon, mert ellenkező esetben könnyen megavasodhat. A poritott szappan hygroskópos, ezért jól zárt és fénytől védett edényben tartsuk el.

Gyógyszertárakban sokszor adódik annak szükségessége, hogy hivatalos szappanárukon kivül mosószappant is állitsunk elő. Ezért tudnunk kell, hogy a rendelkezésünkre álló zsiradékanyagokból milyen mosóhatásu szappant nyerünk. A kókusz-olaj hófehér, kitünően habzó nátronszappant ad, habja azonban laza, nem tartós és a bőrt erősen száritja. Igen könnyen szappanositható, de nem sózható ki teljesen még magas töménységü konyhasóoldattal sem.

A lenolaj nátron szappana lágy, könnyen avasodó, csak káliszappanok készitésére alkalmas. Ugyanez áll a napraforgóolajra is, amely csak faggyukeverékben ad megfelelő nátronszappant (25 százalék napraforgóolaj és 75 százalék faggyu).

Az olivaolaj és pálmamagolaj nátronszappanai szilárd állományu, kitünően habzó szappant adnak: mosóhatásuk elsőrangu. A repceolaj sem káli, sem nátronszappanok készitésére nem ajánlható. A benne levő erucasav szappanai vizben nem oldódnak, habzóképességük és mosóhatásuk csekély.

A Szezámolaj nátronszappana fehér szinü, igen jól habzó készitményt ad; a szappan azonban könnyen avasodik. A ricinusolaj nátron szappana hófehér, szilárd állományu, de igen rosszul habzó. Csak faggyu vagy kókuszolaj mellett ad jó mosóhatásu szappant.

A faggyu, sertészsir, csontzsir nátronszappanai fehér szinü, igen jól habzó, kitünő mosóhatásu szappant adnak. Nátronszappanai kemények és használatban igen gazdaságosak.

A stearin nátron és káliszappanai hófehérek, habjuk sürü, tartós, nátronszappana merev, porlós, de vegyes szappanositással, főleg glycerinnel keverve, kitünő borotvaszappant ad.

Az olajsav főleg a folyékony szappanok készitésére alkalmas; káli- és nátronszappanai igen jól habzanak és kitünő mosóhatásuak.

A fenyőgyanta káli- és nátronszappanai lágyak. Kitünő habzóképességük folytán rosszul habzó zsiradékok szappanaival keverve alkalmazzák. A gyantatartalmu szappanok igen nagy előnye az is, hogy alig avasodnak. Zsiradékanyagokhoz kb. 20—25 százalék gyanta keverhető és a zsiradékkal együtt szappanositható el.

Helyszüke miatt bő receptanyag közlésére nem térhetek ki; szakkönyvekben részletesen találja meg ezt az olvasó. Mégis célszerünek vélem az alábbi előirások közlését, amey által házilag készithetünk jóminőségü szappanokat.

Mosószappan kisózás nélkül:

Olvasztott és vászonruhán megszürt 1000 gr. háztartási hulladékzsirt (esetleg faggyut vagy sertészsirt lassu főzés közben elszappanositunk olyan lugoldattal, amelyet 145 gr. nátronlugból és 1700 gr. vizből készitettünk. A kész szappant formába öntve kihütjük, majd feldaraboljuk és szobahőfokon kiszáritjuk.

Mosószappan gyantával, kisózás nélkül.

Napraforgó olajat (esetleg más zsiros olaj) 500 gr.-ot, faggyut (esetleg háztartási hulladékzsirt) 500 gr.-ot és fenyőgyantát (Colophonium) 200 gr.-ot felolvasztunk és vászonruhán átszürjük. A keveréket elszappanositjuk olyan lugoldattal, amelyet 173 gr. nátronlugból és 1900 gr. vizből készitettünk. A kész szappant formába öntve kihütjük, majd feldaraboljuk és szobahőfokon kiszáritjuk.

Borotvaszappan.

Stearint 500 gr.-ot felolvasztunk, vászonruhán átszürjük, majd elszappanositjuk a kö-

Gloria kötszergyár RT.

BUDAPEST 62, POSTAFIÓK 335

Bő raktár mindennemü kötszer, betegápolási, gumiáru és orvosi müszerekben

Gyors és pontos kiszolgálás

Gloria kötszergyár Budapest, VI., Mozsár-utca 14

A „Gyógyszerészek Naptára"

papirhiány miatt egy hónapi késéssel, előrelátható február elején jelenik meg. Tekintve, hogy a több mint 400 oldalas könyv csaknem

önköltségi áron: 16 forintért

+ postai költség kerül a kartársak birtokába és kevés példányszámban jelenik meg. Mindazoknak, akik nem gyógyszertárak részére igényelnék és eddig még nem rendelték meg, kérjük, hogy mielőbb adják fel rendelésüket, nehogy kimaradjanak. Cim:

Gyógyszerészek Naptára kiadóhivatala Bpest, X, Család-u. 14.

vetkező oldattal: 80 gr. kálilug, 14 gr. nátronlug, 28 gr. glycerin és 170 gr. viz. A szappanositás igen gyorsan megy végbe, amely után a hófehér szappant még kb. 15 percig melegitjük, állandó keverés mellett, majd lehütjük, 24 órai állás után kézzel átgyurjuk, illatositjuk és formázzuk rud, vagy kockaalakra.

*

Ma, amikor a marólugok nehezen szerezhetők be, különös figyelmet érdemel az Országos Közegészségügyi Intézet egy régebbi előirata, mely szerint kristályszódából, vagy ammoniákszódából állithatunk elő mésszel szappanfőző marólugoldatot. Az előirásnál a viz mennyisége pontosan betartandó, mert kevesebb vizet használva fel, a nátriumcarbonát nagy része nem alakul át nátronluggá. A frissen megoldott mész is előfeltétele a sikernek!

300 gr. égetett meszet 300 gr. vizzel megoldunk és szétesése után 5 liter vizet adunk hozzá, majd a keverékben oldunk 420 gr. ammoniákszódát (vizmentes natrium carbonát) vagy 1120 gr. kristályszódát (10 molekula vizet tartalmazó natrium carbonát). A keveréket 15 percig forraljuk s lehülése után a teljesen feltisztult oldatot használjuk fel 1000 gr. zsiradék eszappanositására. E szappanositó oldatot mindig frissen készitjük el és azonnal használjuk azt fel.

*

A nagyipari szappanfőzés több szempontban különbözik a gyógyszertári (házi) szappanok előállitásától. Ezeket az eltéréseket egyrészt a szappan nyersanyagainak helyes összeállitása, a szappananyag technikai feldolgozása és a gazdaságosság teszi indokolttá.

Már az előbb elmondottakban láttuk azt, hogy alig található olyan zsiradékanyag, amelyből minden tekintetben megfelelő szappant lehetne előállitani. Ezért a szappangyárak nem egységes, hanem kevert zsiralapanyagokat használnak fel. Igy pl. a redkivül jól habzó, de laza habot adó és szárító hatásu kókusz szappant sürü habot adó faggyuszappannal keverik s esetleg gyanta hozzáadásával igyekeznek a tul „rideg" szappant lágyitani.

Krompecher
TÁPSZEREK
Caphosein — Dexmaltan — Calcorizan — Vitajecol — Rizomaltan — Oriza — Maltiron — Harmatkása — Zamako — Zabpehely — Zabliszt
Minden gyógyárunagykereskedésben kapható.
Krompecher Tápszergyár V, Nádor-utca 15.

Egy további eltérés a vegyes szappanositás bevezetése, azaz a zsiradékot natrium és kaliumhydroxiddal szappanositják el, mert a tiszta nátronszappan merev keménységét a káliszappan lágyitja s az anyagot feldolgozásra teszi alkalmassá.

Ismeretes az is, hogy a zsiradékanyagok elszappanositása normális nyomáson csak marólúganyagokkal lehetséges; a marólugoknál sokkal olcsóbb szóda oldatai csak a zsiradékanyagokból előállitható zsirsavak közömbösitése által nyujtanak gazdaságos kitermelésü szappant. Ez az elgondolás vezetett a zsiradékanyagok elbontásához, amely által mód nyilik az alkalmas zsirsavak elváasztására, ezek „carbonát szappanositásá"-ra, továbbá a stearin és glycerin kitermelésére is. A zsiradék anyagok alacsony hőfoku enzymek segitségével, vagy magas hőfokon gőznyomással zsirsavakra és glycerinre bonthatók. Előbbi eljárás az enzymbontás, utóbi az autklávbontás által végezhető el.

Ezek szerint a szappangyárak munkamenete kétirányu: vagy *a lugos szappanositás, vagy a carbonáttal való semlegesiés alapján dolgoznak.*

A lugos szappanositási mód annyiban tér el a házi szappanfőzéstől, hogy a már szappanositott anyagot több izben sózzák ki, miáltal lugtól csaknem teljesen mentes szappant nyernek; mig a carbonatos szappan készitésnél a kisózás elmarad, miután a zsirsavak semlegesitése egyenértékü szódaoldattal történik. Mosószappanok készitésénél minimális lugérték a mosóhatás szempontjából hátrányt nem jelent; pipereszappanok előállitásánál azonban szabad luganyag a szappanban nem maradhat.

Lássuk már most a szappangyártás egymástkövető fázisait, amelyek által a szappanok elkészülnek.

A zsiralapanyagot mindenekelőtt zsirsavakra bontják enzymák, katalyzátorok vagy hő segitségével. *A Titchell-féle enzymatikus zsirbontásnál* előbb a zsiradékanyagot 5%-os kénsavoldattal forralással tisztitják, majd hozzákeverik az enzymanyagot és kb. 24 óráig gőzzel kb. 60—80 C fokra melegitik. A zsiradékanyagból ez idő alatt a zsirsavak a bontó fakád tetején gyülnek össze, mig az alsó vizes oldatban a glycerin marad feloldva. A zsirsavakat leválasztva baryumcarbonáttal a kénsavtól mentesitik, majd megfelelő tisztitás után szódaoldattal szappanná közömbösitik.

Az autoklávbontást — mint neve is mutatja — zárt kazánokban 6—1 légkör nyomásu, tehát 160—200 C fok hőmérsékletü gőzzel végzik. A zsiradékanyagot ebben az esetben is előbb 5%-os kénsavoldattal tisztitják, de a kénsavtól a zsiradékot azonnal kimossák s bontó anyaggal keverve (oltott mész, zinkoxyd stb.) a bontó autoklávba szivattyuzzák. Az autoklávba ezután 6—8 órán át 160—200 C foku gőzt vezetnek. A bontás befejezével az alsó vizes réteget — glycerinviz — leengdik, majd a zsirsavakat megfelelő tisztitás után szóda oldattal szappanná főzik.

A forró folyós állományu szinszappanban közvetlen a főzés után kb. 45—50% viz van. Ezt a vizmennyiséget kb. 12%-ra kell csökkenteni, hogy a kihült szappan feldolgozható legyen. E célból a forró szappanoldatot hütőprésekbe vezetik és kisajtoás által szabaditják meg a fölös vizmennyiségtől. A hütőprésből nyert hideg szappantáblákat szappanforgácsológép alakitja át finom forgácsokká. Ezek egy része „szappanpehely" néven mint mosóanyag kerül forgalomba.

A szappanforgácsok festése, illatositása, esetleges töltése és fehéritése a következő gyártási fázis.

A szappanok festése vizben oldhatatlan földfestékkel vagy vizben oldódó anilinfestékkel történik. Az anilinfestékeket már a főzés közben keverik a szappanoldathoz, az oldhatatlan földfestékeket utólag adják a szappanforgácsokhoz.

Illatositás céljából 1—2% illóolaj kompoziciókat alkalmaznak fixáló anyagok mellett. Az illóolaj kiválasztásánál különös gond fordítandó arra, hogy az luganyaggal bomlást ne szenvedjen, illetve jellegzetes illatanyagát a szappanban is változatlanul megtartsa.

A szappanok töltése abban az esetben bir fontossággal, ha a szappant takarékosság szempontjából csökkentett zsirsavtartalommal akarják forgalomba hozni. A szinszappan kb. 62% kötött zsirsavat tartalmaz. Ez csak töltőanyagok hozzáadása által csökkenthető. Ilyen töltőanyagok a vizüveg (natrium silicat), cukorolse); vagy ásványi örlemény anyagok pl. talcum, bentonit, bolus stb. Utóbbiakról fontos um, bentonit, bolus stb. Utóbbiakról fontos tudnunk, hogy kb. 25%-os felhasználás mellett a töltött szappan még szappanszerü külsőt nyujt; 25%-nál több örlemény anyagot használva, a töltött szappan elveszíti szappanszerüségét s külseje homokszerü jelleget vesz fel. Legjobb töltőanyagoknak a vizben oldódó cellulose anyagokat kell tekintenünk.

A szappanok fehéritése történhet redukáló anyagokkal (hyposulfit vegyületekkel) és „fehéritő földek" (Zinkoxid Titándioxyd) alkalmazásával. Előbbieket a szappanfőzetbe keverik; utóbbiakat a már kész szappanforgácsokhoz adják. A zinkoxyd és titándioxyd fedőképessége, fehér szine okozza azt, hogy a szappanhoz keverve az világosabbnak és tisztábbnak látszik. Fehérités főleg akor indokolt, ha sötétebb szinü zsirsavak (autoklav- vagy enzymbontás termékei), esetleg gyanta alkalmazása sötétebb szinü szappant eredményez.

A festett, illatositott, töltő- és fehéritő anyagokkal kevert szappananyag homogenizálása a hengerkeverő (pilirozó) gépek segitségével történik. Több egymásmellett forgó acélhengerből álló hengermü ez, amelynek hengerei közé kerül a szappananyag. Az egymásmellett elhelyezett hengerek fokozatosan veszik át a homogenizálandó anyagot és teljesen egynemü anyaggá dolgozzák át. A dörzsölés következtében előállott hőt a hengerek belső vizhütésével csökkentik, igy a homogenizált szappananyag nem melegszik át és nem lágyul meg. A már pilirozott szappananyagot a rudnyomócsiga prés (Peloteuse) megfelelő alaku hosszu, tömör rudaká alakitja, e rudakat pedig szappanvágó gépek acéldrótok segitségével daraboljják fel.

A szappandarab végleges alakját a reá alkalmazott feliratokkal együtt a szappanprésekben nyeri, a leginkább bronzból készült prés formák között. A préselő nyomóerőt kézzel hajtott csavarorsó (orsósprés), lábnyomásra berendezett gépezet (ingás lábprés), vagy tablettázógépszerüen müködő, gépi erővel hajtott berendezés (Frikcióprés) végzi.

A kipréselt szappant száritás után csomagolják.

Préselés által készülnek a pipere- és boros vaszappanok, míg a mosószappanak tulnyomó részben egyszerü feldarabolás, esetleg préselés által.

Emliést kell még tennünk az u. n. „Öntött" szappanokról amelyeket a fogyasztóközönség „Glycern szapapn" néven ismer. Üvegszerüen áttetsző leginkább szines szappanok ezek, amelyet kokuszolaj, faggyu, ricinusolaj és gyanta keverékből glycerinnel, vagy glycerin nélkül készitenek. A szappan áttetszőségét tömény szesz, cukor, szóda vagy hamuzsir biztositja. Az emlitett anyagok közül valamelyiknek okvet-

„CITO"
készitmények közül korlátlanul kaphatók privát és pénztári csomagolásban:
Syrup. FAGIFOR
Arsofag dragée
Arsofag c. ferro dragée
Arsofag c. ferrochinino
Citargan pulv. és tabletta
Citolax tabletta
Hiperacin dragée
Neurocit
Nono zsebóvszer
Robocalcin sine et c. arsen.
Tonocardil dragée
„CITO"
gyógyszervegyészeti laboratórium
Budapest, XIV., Lengyel-utca 33
Telefon: 121-035.

lenül jelen kell lennie az átlátszóság elérése céljából; miután pedig a tömény szesz aránylag drága, igy leginkább ipari cukrot vagy szóda anyagot használnak erre a célra. A glycerinszappanok mosóhatás, habzás és felhasználhatóság tekintetében messze mögötte maradnak a préselt szappanoknak.

Ennek az előadásnak szükreszabott keretei nem engedik meg azt, hogy az ujabban igen széles területen alkalmazott tisztitó anyagokkal: a zsiralkoholsulfonáltokkal is foglalkozzunk. Talán egy későbbi előadás keretében erre is részletesebben kiterjedhetünk, valamint a leggyakrabban használt kozmetikai cikkek előállitására is. De a szappangyártással kapcsolatban meg kell emlitenünk azt a törekvést és kutatást, amely a paraffinsorozathoz tartozó szénhydrogének szappanositathatóságára irányitotta a kutatók figyelmét. E vegyületek szappánná alakitása részben megoldott kérdés, de a gyakorlati hasznositás még nem kielégitő. Biztosra vehető azonban, hogy enzym-, vagy katalytikus hatás folytán ez a probléma is megoldást nyer. Ebben az esetben a szappanositás céljaira felhasznált zsiradékanyagok, felszabadulva más célra lesznek fordithatók, a paraffinféleségek pedig szinte kifogyhatatlan alapanyagát fogják képezni a jövő szappan-alapanyagának.

Budapest gyógyszertárainak állapota az ostrom után

Irta: Zboray Bertalan dr. gyógyszerügyi felügyelő

Mint ismeretes az Intézetünk hatáskörébe tartozó gyógyszertárvizsgálatokat a háborut megelőző években ugy osztottuk be, hogy a gyógyszerügyi felügyelők az ország gyógyszertárait négyéves terv keretén belül vizsgálták felül. Budapest az emlitett tervben évi 50 gyógyszertárral szerepelt, miután az aránylag csekély számu szakszemélyzet idejének legnagyobb részét a vidéki utazások foglalták le.

Az 1944/45. évi ostrom után a helyzet megváltozott. A megnehezült, sőt nagyrészben megszünt utazási lehetőségek következtében a vidéki vizsgálatokat ideiglenesen szüneteltetni voltunk kénytelenek. Az Intézetben folyó helyreállitási munkálatok legsürgősebb részének elvégzése után, mikor az osztályon a laboratóriumi munka ujból megindult, önként kinálkozott a feladat, hogy az 1945. évben Budapest könnyen elérhető s az ostrom alatt, sajnos, legtöbbet szenvedett gyógyszertárait fogjuk felkeresni. Természetesen ezuttal a régi értelemben vett „vizsgálat"-ról szó sem lehetett, nemcsak a mozgó laboratóriumi felszerelésünk elpusztulása és a kisérőszemélyzet hiánya miatt, hanem mert a gyógyszertárak, sajnos, nagyobbrészt olyan állapotban voltak, hogy a szemlének inkább kárbecslő jellege volt.

A mult év második felében sikerült Boldizsár Imre dr. kartársamal valamennyi budapesti gyógyszertárat ilymódon végiglátogatni s taapsztalatainkról — a felvett jegyzőkönyvek alapján — az alábbiakban számolok be.

A kb. 200 fővárosi gyógyszertárr vizsgálata juliustól decemberr végéig tartott. A szereplő adatok csak megközelitőek, mert egyes gyógyszertárak esetleg még csak a helyreállitás kezdetén voltak a szemle időpontjában, mig mások — főleg az év vége felé — már ugyszólván rendezett viszonyok között működtek, miután elegendő idjük volt a károk kijavitására. Mindenesetre a jegyzőkönyvekben igyekeztünk lehetőleg az ostrom utáni állapotot rögziltni, amennyiben a helyreállitás megtörtént — bemondás alapján.

A szemléket a multhoz hasonlóan, kerületenként végeztük, ugyhogy először a nagyszámu gyógyszertárral rendelkező pesti kerületek (VI., VII., VIII.) vizsgálatát kezdtük el, s

Kochmeister Frigyes Utódai

gyógyárunagykereskedés

Ismét a békebeli felkészültségével áll b. vevői rendelkezésére

Budapest, V., Gr. Klebelsberg-u. 8
Telefon: 120—356, 120—815

Távirati cim: Pharmachemia Budapest

Kerület	A gyógyszertárak száma	A gyógyszertárak közül: sértetlen száma	sérültek száma	sérültek százalék	működők száma	működők százalék	nem működők száma	nem működők százalék
I.	4	—	4	100	4	100	—	—
II.	11	—	11	100	11	100	—	—
III.	11	5	6	54.5	10	90.9	1	9.1
IV.	9	2	7	77.8	8	89.9	1	11.1
V.	21	6	15	71.4	21	100	—	—
VI.	23	10	13	56.5	23	100	—	—
VII.	27	14	13	48.1	27	100	—	—
VIII.	24	9	15	62.5	24	100	—	—
IX.	14	8	6	42.9	14	100	—	—
X.	10	3	7	70.0	10	100	—	—
XI.	10	—	10	100.0	8	80.0	2	20.0
XII.	8	1	7	87.5	7	87.5	1	12.5
XIII.	7	1	6	85.7	7	100	—	—
XIV.	11	2	9	81.8	11	100	—	—
Összesen	190	61	129	67.9	185	97.4	5	2.6

igy csupán az ősz folyamán kerültünk át Budára mikor már feltehető volt, hogy az ottani gyógyszertárak is működőképesek.

Az év végéig működőképessé vált, ill. addig még nem működő gyógyszertárakat az I. sz. táblázat tünteti fel kerületenként. E szerint a főváros 14 kerületének 190 gyógyszertára közül 61 (32.1 százalék) maradt sértetlen, ill. a többi mellett csupán elenyésző mérvü károsodást szenvedett. A komlyabban sérültek száma 129 (67.9 százalék) volt, melyek közül csupán 5 (2.6 százalék) nem kezdte meg működését az év folyamán, mig másik 10, jólehet eredeti helyisége nem használható, uj helyiségben működik. Emlitést érdemel az a körülmény is, hogy a szóbanforgó 10 gyógyszertár közül 3 kilakoltatás miatt volt kénytelen helyet változtatni. A sérültek számának behatóbb vizsgálata a következő megállapitásokat eredményezi: Legtöbbet szenvedtek a város legtovább ostromlott kerületeinek (I., II., XI.) gyógyszertárai, melyek valamennyien megsérültek. Utánuk a XII., XIII. és a XIV. kerület következik, ahol a sulyos bombatámadások következtében a károsodott gyógyszertárak száma 80 százalék felett van. Ezek után sokat szenvedett még a Duna mellett fekvő IV. és V. kerület, valamint a X. kerület (70 százalékon felül), mig a többi kerületekben csupán kb. 50 százalékban szenvedtek a gyógyszertárak kisebb-nagyobb károsodást. A sértetlennek nevezhető gyógyszrtárak számát tekintve, ezek után a következő megállapitásokat tehetjük: legtöbb viszonylag ép gyógyszertár maradt a VII. kerületben, számszerint 14, utána következik a VI. kerület 10, majd a VIII. kerület 9 és a IX. kerület 8 gyógyszertárral. Mig a fentebb tárgyalt erősen bombasujtott kerületekben alig maradt 3—5 gyógyszertár épen, a huzamosabb ideig ostromlottakban kivétel nélkül valmennyi sérült.

(Folytatása következik.)

A Magyar Magánalkalmazottak Szabad Szakszervezetének alapszabályai

I. Általános rendelkezések.

1. §. A Szakszervezet cimle Magyar Magánalkalmazottak Szabad Szakszervezete. Székhelye Budapest. Illetékessége kiterjed a magyar állam egész területére. Hivatalos nyelve: magyar. Pecsétje: Magyar Magánalkalmazottak Szabad Szakszervezete. A Szakszervezet a Magyar Szabad Szakszervezetek Országos Szövetségének (Szakszervezeti Tanács) kötelékébe tartozik.

II. A Szakszervezet célja.

2. §. A Szakszervezet célja: tagjainak gazdasági, társadalmi és kulturális érdekeit szolgálni, munkafeltételeit és életviszonyai javitására irányuló törekvéseit előmozditani. E célból,

OBERLÄNDER GYULA

Budapest, VII, Nagyatádi Szabó-utca 31.
Telefon: 222-733.

gyógyszertári és laboratóriumi felszerelési cikkeket szállit. Compra tablettasajtológép és lepárlókészülékek gyártás alatt.

a) anyagi helyzetéhez mérten munkanélküli tagjait és elhunyt tagjainak hátramaradottjait segélyezi,

b) tagjait a kedvezőbb munkafeltételek elérésében támogatja, a munkaviszonyok tekintetében fennálló visszásságokat kiküszöbölni igyekszik;

c) tagjai számára — és a 48.400/1946. Ip. M. rendelet értelmében nemtagok számára is — a munkaközvetitést díjtalanul végzi,

d) munkaviszonyból eredő ügyekben tagjainak jogvédelmét és jogi tanácsot nyujt díjtalanul,

e) tagjainak továbbképzése céljából szakmai vagy az általános müveltség keretébe tartozó előadásokat, szemináriumokat, felolvasásokat és vitákat rendez,

f) tagjainak élet- és kereseti viszonyait figyelemmel kiséri és erről a szükséghez képest statisztikát vezet.

g) könyvtárat tart fenn, szaklapot és a tagokat érdeklő folyóiratokat, füzeteket, könyveket ad ki, tanfolyamokat és szórakoztató összejöveteleket rendez, sakköröket és más, a kulturális tevékenység keretébe tartozó csoportokat alakithat.

h) hasonló vagy rokoncélokat szolgáló szervezetekkel céljaink előmozditására összeköttetést létesithet és együttes akciókat folytathat,

i) jóléti intézményeket létesithet tagjai számára,

j) tagjai részére a testedzés lehetőségeit előmozditja, e célból sport- és turista csoportokat alakithat,

k) helyicsoportokat és befizetőhelyeket létesit, valamint saját kebelében szakosztályokat és szakcsoportokat állithat fel.

III. A célok elérésére szolgáló eszközök.

3. §. A célok elérésére szolgálnak:

a) a tagdijak és beiratási dijak,

b) esetleges bevételek (adományok, alapok, tanfolyamok, előadások vagy más összejövetelek jövedelmei stb.),

c) a Szakszervezet vagyona.

4. §. A Szakszervezet vagyona csakis az alapszabályokban meghatározott célokra használható, a kezelése felől a minden lehetőséggel szemben való gondoskodás és a kellő gyümölcsöztetés szemelőtt tartása mellett a központi vezetőség intézkedik.

IV. A tagokról.

5. §. A Szakszervezetnek rendes és pártoló tagjai vannak.

6. §. Rendes tag lehet mindenki, aki belépésének időpontjában magánalkalmazottnak tekintendő.

Pártoló tagok azok lehetnek, akik más foglalkozásra tértek át. A pártoló tagok sorába való áthelyezést a tagnak kérelmeznie kell a központi vezetőségétől, amely a pártoló tagok sorába való áthelyezést minden indokolás nélkül meg is tagadhatja. Az ilyen határozat ellen birtokon kivüli fellebbezésnek van helye a legközelebbi rendes közgyüléshez.

(Folytatjuk.)

HIREK

Jogreform

Ujra hangsulyozzuk, hogy a gyógyszerészi jogreform nyilvános vitáját egyelőre lezártuk. Lényegében nem is mondanak olyasmit már, amit valamilyen alakban és vonatkozásban ne közöltünk volna. Ne ismételjük magunkat. Mi állást foglaltunk, bőségesen helyet adtunk minden más véleménynek. Még azt is bebizonyitottuk: tudunk bölcsen hallgatni, amikor kemény izekre szaggathatnók egy bizonyos emlékirat botladozó lérveit. Nem vagdalkozunk. Kezünkben és irányitásunk alatt a gyógyszerészek egyetlen szaklapja. Mégsem használjuk ki helyzeti fölényünket. Várunk. Lehet, hogy egyes csoportok ankéteknek és félmegoldások felé mutatnak hajlandóságot. Mi nem nyilatkozunk. Tudjuk jól, hogy a tulajdonosi érdekeltség valami nagyvonalu szociális tervezeten dolgozik a reform-törekvések végleges leszerelésére. Mi lábhoz tett fegyverrel figyeljük a szakma példátlan nyüzsgését. Tudatában vagyunk annak, és, hogy most, ebben az alkalmas lélektani pillanatban, mi, dolgozó gyógyszerészek, sok mindent megkaphatnánk. Mégsem teszünk egyetlen lépést sem. Halljuk, hogy egy csoport, a tulajdonosi érdekeltség egy elenyésző csoportja, tárgyalásokat akart kezdeni velünk. Leszavazták. Igy hát valószinüleg nem fogunk ankétezni. De a kétforintos emlékiratok kibővülhetnek még ötforintosokká. Mi akkor is csak ezt, mindössze ennyit mondhatunk:

— Azoké lesz a pálya, kik a közegészségügy szolgálatában reggeltől estig robotolnak! (sz.)

Tudományos pályázatunk technikai lebonyolitásából kimaradt, hogy a legépelt pályázatokat jeligés levél kiséretében küldjék be a megadott határidőig szerkesztőségünkbe. Részletes feltételeinket január 16-i számunkban közöltük. Ujra hangsulyozzuk, hogy pályázati felhivásunkban csak néhány példát hoztunk fel, de a tárgy szabadon választható a gyógyszerésztudomány minden ágából.

Örkény István kartársunk, a kitünő iró, kinek könyvéről és irói munkásságáról lapunkban már megemlékeztünk, hazajött Oroszországból. Január 14-én este már a Rádió munkatársa beszélgetett vele oroszországi élményeiről és főként az ottani magyar hadifoglyok életéről. Örkény István megrázó vallomásában hitet tett a magyar hadifoglyok életrevalóságáról, élniakarásáról és szinte leküzdhetetlen hazavágyódásáról. Magyar hadifoglyokról ilyen tisztán, egyszerüen, ennyi müvészi és emberi részvéttel még nem beszélteki a rádióban. És ha ezt egyöntetüen az egész magyar sajtó méltatja és elismeri, nekünk annál több okunk van rá, hogy Örkény István kartársunkat minden szeretetünkkel köszöntsük.

(sz.)

Gyakornoktartási engedély. Ismételten közöljük, hogy a gyakornoktartási engedélyt vidéken a vármegyei alispántól, Budapesten a Polgármestertől kell kérvényezni. A gyakornokok bejelentésénél is ez az első

ut, mely végső fokon a Szakszervezet Gyógyszerész Szakosztálya elé kerül. Akik pedig gyógyszertáraikban egész gyakornok-kolóniát akarnak létesiteni, azoktól ugyanezek a szervek megvonják a gyakornok-tartási engedélyt.

Az M. K. P. gyógyszertári dolgozói január 15-i összejövetelükön felterjesztésükben mélységes felháborodással itélték el a demokrácia életére törő összeesküvést. Január 22-i értekezletükön **Gerő** elvtárs meghatott szavakkal emlékezett meg a borzalmas dorogi bányászszerencsétlenségről. Harmincöt szocialista bányász haláláról. A kommunista gyógyszertári dolgozók egyperces feláll ással adtak kifejezést részvétüknek.

A Szocdem. Párt Gyógyszerész Csoportja 1947. jan. 16-án megválasztott vezetősége. Intéző bizottság: Faragó Sándor, Győrbiró Jenő, Márkus Dezső, Somogyi Sándor, dr. Szolnoki András, Pénztáros: Vajna László. Házinagy: Lovas Miklós. Jegyző: Fendrich Arnold. Ellenőr: Józsa Lajos. Adm. titkár: Sándor Imre. — Választmány: Benedek István, Benkő András, dr. Csipke Zoltán, Dorszky Dezső, Dobozy Gyuláné, Erdélyi György, Forgács Bernát, Friedrich Károly, Fülöp Lajos, dr. Hantos László, Harsányi Zoltán, Kárpáti Sándor, Knollné Király Emmy, Kondor Béla, Kovács Andor, dr. Laibek Jenő, László István, Matáncsevics György, Mészáros Dezső, ifj. Sándor Imre, Schiller Ernő, Sugár István, Székely Sándor, Szépffy Géza, Ungerleider József. — Választmányi póttagok: Fisch Zoltán, Szücs Lajos.

Halálozás. Almer Béla mátészalkai gyógyszerész, rövid szenvedés után, 81 éves korában elhunyt.

A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság, mely immár 25 éves tudományos multra tekint vissza és külföldön is jó hirnevet szerzett magának, ismét megkezdte müködését. Az egész gyógyszerészi karnak érdeke, hogy ez a tudományos egyesület, mely önzetlenül szolgálja a magyar gyógyszerészi kar tudományos szinvonalának emelését, ismét felvirágozzék. Ezért kérjük kartársainkat, szíveskedjenek a Gyógyszerésztudományi Társaságba belépni. *Azok is jelentkezzenek, akik már azelőtt is tagjai voltak.* A tagsági dij: gyógyszertártulajdonosok részére évi 60 forint, alkalmazottak és tisztviselők részére évi 36 forint. Belépési nyilatkozatot készséggel küld a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság, Budapest, VIII., Üllői-ut 26. — Itt közöljük, hogy a Gyógyszerésztudományi Társaság február 14-i összejövetelén *dr. Melly József* egyetemi tanár tart közegészségügyi előadást.

Gyógyszertárak átruházása. A népjóléti miniszter a 10.480/1945. M. E., illetőleg a 2.870/1946. M. E. számu rendelet alapján a kiskunhalasi Magyar Korona cimü gyógyszertár jogositványát Rácz Jánosnak, a tatai Angyal cimü gyógyszertár jogositványát Ferenczy Margitnak, a nagydorogi István király cimü gyógyszertár jogositványát dr. Szendrovits Zoltánnak visszaadta. A mozsgói Szent Margit cimü gyógyszertári haszonélvezetét dr. Pető Istvánnak, a tápéi Páduai Szent Antal cimü gyógyszertár haszonélvezetét Fehér Tibornak engedélyezte.

Záróra. A Csepeli ujság kimondottan azt kéri, hogy reggel 8—7-ig tartsanak nyitva a gyógyszertárak. Erre egyelőre nincs szükség. Ell tudjuk azonban képzelni, hogy **több gyógyszerész** alkalmazásával ugy közeledjünk ehhez az elgondoláshoz. De ugy, hogy a **nyolcórás osztatlan munkaidő** mindenütt megmaradjon. Mi természetesen szem előtt tartjuk a munkásérdekeket, de arról sem feledkezünk meg, hogy magunk is munkások vagyunk. (sz.)

Helyreigazitás. A költő, amikor a versét megirja és aláirja, költő és semmi más. Nem orvos, nem ügyvéd, nem szakmunkás, még csak nem is bankigazgató. Egy név, — inkább ember. Kiáll a verséért, eszmékért. Szolnoki András is költő: hangját és szavát egyre többen akarják hallani. De nem hisszük, hogy egyetlen verse alá is dr. Szolnoki András irt volna. Hogy ez szaklapunk multkori számában mégis megtörténhetett, csak a költészet és a tudomány elkeveredésével magyarázhatjuk. Mondjuk, hogy ebben a keretben a tudós kissé költő, a költő kissé tudós is? Ne boncolgassuk. Állapitsuk meg, hogy a „Fecskék" cimü mély, erőteljes és messzire mutató költeményt nem dr. Szolnoki András irta, hanem maga a meztelen ember: Szolnoki András. (sz.)

A Dr Wander gyógyszer és tápszergyár rt t. értesiti az i. t. Kartársakat, hogy **Vestin** hugydesinficiens készitményei korlátlan mértékben ujólag beszerezhetők.

Felhivás előfizetőinkhez! A mai lapunkhoz befizetési lapokat mellékeltünk. Felkérjük előfizetőinket, hogy ugy az elmaradt dijakat, mint az uj negyedévi — havi — előfizetéseket, a lap zavartalan küldése érdekében, befizetni szíveskedjenek.

STESSEL NÁNDOR ÉS TÁRSA

Budapest, IV., Városház ucca 1.

Illatszer és háztartási cikkek nagykereskedése

1834 óta t. vevői rendelkezésére áll.

Szerkesztői üzenetek

Pionir-lista. K. L. Kartársunknak üzenjük, hogy ilyen lista, legalább is a mi szakmánkban, nincs, nem volt és nem is lesz. Csodálatos dolog ez. Az emberek felkapnak, beledobnak a köztudatba egy szót vagy fogalmat. Jelenleg a pionir-listát. Ezt aztán addig forgatják, annyi titkos erőt és szándékot magyaráznak bele, hogy szinte ettől várják sorsuk jobbrafordulását. Ha megmondjuk, hogy nincs, kiábrándulnak, de amellett kétkedő mosollyal fogadják. Hiába, sokat szenvedtünk és ugy érezzük: eljött az ideje, hogy végre már valamilyen vezető listán szerepeljünk. Pedig, higyjék el, kartársaink, lehet ennél nemesebb törekvésünk is. Hogy mi? Nézzünk csak körül a szakmánkban. Dolgozzunk és épitsünk. Egy valóban titkos s nem létező pionir-listára gondoljunk. Erre mindenki rákerülhet, aki a gyógyszerészet tudományos és szociális felemelésében közreműködik. De a listavezető helyét még itt is engedjük át magának a szakmának. Csak utána jöhetnek az ügy önzetlen! harcosai . . . De azért megnyugtatjuk kartársainkat: a népi demokrácia is megtalálja a módját, hogy az egészen kimagasló érdemeket megjutalmazza. (sz.)

Vagyonjogi megbizott. Hogyan is válaszoljunk Önnek, asszonyom, erre a bonyolult kérdésre egy szerkesztői üzenetben? Megpróbáljuk: 1. Tehát a tulajdonos él, csak nyugaton van. 2. Önként ment ki és a tábor felosztalása után sem élt hazatérési jogával. 3. Sőt, a németországi polgári életben szabályosan elhelyezkedett. 4. Erre a fivér fölcsapott vagyonjogi megbizottnak. 5. Ugy hirlik, hogy ez a rokon sem szobatiszta a népi demokrácia szempontjából. 6. Eddig csak azért nem lépett fel vagyonjogi igényeivel, mert az internálótáborból nem intézkedhetett. Összegezzük: Az egyik ott, a másik itt. Igazolás egyiknél sincsen. Nincs hatalom, mely az illető anyagi követelését teljesitené. Addig egyáltalán nem, mig magát a fivért nem igazolják. De még azután is kétséges. (sz.)

Felmondás. Azt irja, hogy egészen különös társasjáték folyik az Igazoló Bizottság és a Népbiróság között. Az egyik elitél, a másik felment. Az elsőnél nincs ügyvédje az igazolás alá vontnak, a másiknál van. Állitólag van egy ügyvéd, akit kézről-kézre adnak egymásnak. Nem tudjuk, mi van emögött. Nem is a mi dolgunk ennek kivizsgálása. De az már felháborító, hogy a felmentett gyógyszerész tárgyal, alkuszik a hatósági kezelővel, hogyan meneküljön a hathavi felmondás kifizetésétől. Legtöbbször azzal a hatósági kezelővel, aki a romokból előkaparta, megnyitotta és üzemképessé tette a patikát. A hathavi felmondás nemcsak jogilag jár a leváltott vezetőnek, de erre a birtokba helyezett tulajdonost egy külön iratlan, erkölcsi törvény is kötelezi. (sz.)

Felkérjük azt a Collegát, aki tudomásunkra juttatta, hogy Szász Mihály madarasi gyógyszerészt a háborus veszteségek listájára felvegyük, jelentkezzen irásban Szász Mihályné, Madaras Bács megye cimen. Szászné szeretne bővebbet tudni férjéről.

Hatósági: Azt kérdezi, van-e tudomásunk arról a hatósági kezelésbe vett gyógyszertárról, amelyben a hat. kezelő, mint titkos társtulajdonos működik? Nem, erről nem tudunk. De adatait átadjuk a X. ügyosztálynak és Intézőbizottságunknak.

Még néhány gyógyszertár vényeinek számlázását és taxálását elvállalom. *Gergely Miklós*, Szeged Város Retaxálás. Szeged, Margit u. 26.

a gyógyszerész

Megjelenik havonta kétszer.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII., Akácfa-u 45. I. 2
Telefon: 422—140.
Hivatalos órák: d. u. 4—6-ig.

Felelős szerkesztő: HARANGI SÁNDOR Telefon: 225—840 (1)
Felelős kiadó: SOMOGYI SÁNDOR Telefon: 135—846

Szerkesztik:
MARKUS DEZSŐ Telefon: 422—140.
SZÉKELY JENŐ Telefon: 162—856.

Laptulajdonos:
a M. M. Sz. Szakszervezet Gyógyszerész Szakosztálya.

Hoffmann József nyomdája, VII., Kazinczy-u. 5.

Mai irányárak: 1947. január hó

Kötelezettség nélkül.

5% cassaskontó utánvéttel

Steril vatta

10	25	50	100 gr
1.80	1.90	3.—	4.30

Ster. vatta cellophánba 10% al drágább

Nem ster. I. vatta

—	.70	1.20	1.70	2.80

Papirvatta

—	—	1.10	1.50

Steril gaze

1/4	1/2	1 mt.
1.70	2.50	4.—

Steril pólya szegett

5/5	5/6	5/8	5/10
1.80	2.—	2.40	2.80

Mullpólya, nem steril

1.10	1.20	1.60	2.—

Papirpólya

—	—.56	—.67	—.78

Billroth batiszt

1/8	1/4	1/2	1 m.
3.30	6.—	11.—	21.—

G. O. fecsk. egyl. 2.70 **A fecskendők egyenk.**
K. g. u 4.50 **dobozba csomagolva,**
Szemcseppentő —.38
Szopó, lulli **napi áron**
Körtefecskendő

5	6	7
10.—	10.80	12.40

Presservativ 1 drb. Olla — 96 fill.
Sárvkötő 1 drb 32.—

Kövesdi Sándor
vatta, kötszer, gumiáruk, betegápolási cikkek
Budapest, V., Bajcsy-Zsilinszky-út 22.
Telefon: 125—846

II. ÉVFOLYAM BUDAPEST, 1947. FEBRUÁR 16. 3. SZÁM

A GYÓGYSZERÉSZ

A MAGYAR MAGÁNALKALMAZOTTAK SZABAD SZAKSZERVEZETE
GYÓGYSZERÉSZ SZAKOSZTÁLYÁNAK HIVATALOS LAPJA

Süketek és vakok,

akik a pusztaságig züllött Magyarország ujjáépitésének gigantikus munkáját akarják elgáncsolni

A most leleplezett, nagyságában még felmérhetetlen összeesküvésnek idején tartotta a Szoc. Dem. Párt XXXV-ik Pártgyülését. Talán nem figyelme az egész világ közvéleménye oly különösen a kongresszusra, ha jelentőségében nem lenne oly időszerü, ha a munkásmozgalmak egyensulya nem lenne Magyarország és ezzel Európa sulypontja. Egy fontos, történelmi mozzanata volt a kongresszusnak, ez pedig a sziklaszilárd munkásegység biztositása, amely az összes jószándéku, becsületes demokraták részére biztositja a jövő munkálkodást.

Az ellenforradalom szervezői és résztvevői ezek a vakmerő kalandorok, csaknem kizárólag, a saját érvényesülésükre gondoltak. Ahogy az elmult időkben, ugy most sem jutott el korlátolt agyukba a felelősségérzet hazájukkal szemben. Hogy milyen katasztrófát zuditható volna országunkra ujra ez esztelen és meggondolatlan lázadás, ezt csak akkor tudtuk volna felmérni, ha csak egyetlen órára is uralomra kerültek volna.

Azt ép ésszel el nem képzelhették, hogy akadjon a föld bármely részén hatalom, mely akár csak ideig-óráig is ujra megtürjön valahol olyan rendszert, mely előfutárja lehessen, egy uj náci-fasiszta uralomnak.

Emlékezzünk csak — nem árt néha visszaforgatni a magyar sorstragédia lapjait, — milyen öntelt gőggel, mennyi fennhéjázással hirdették magukról a jó urak, hogy nálunk született meg először a fajvédelem és ebből következett a gömbösi német—olasz tengely.

Ha ezeknek az együgyü, bárgyu, süket és vak embereknek csak egy napra sikerül esztelen tervük, nem a február 10-én aláirásra kerülő békeszerződést várhattuk volna, hanem azt, hogy Németországnak jutott 40 éves megszállást reánk is vonatkoztatják. A különbség az, hogy Németországnak tizszer olyan nagy számu lakossága, ipari felsőbbsége, valaha kiheveri ezt a megérdemelt csapást és amilyen tökéletes gyilkos náci gépezete volt, idővel olyan tökéletes demokrata országgá fejlődik. Magyarország ellenben 150 évig, de talán örökre beolvadna a környező államok syntézisébe.

Aki az utolsó két évben akár keletről, vagy nyugatról érkezett hazánkba, nem győzött eléggé csodálkozni azon az áldozatkészségen és hihetetlen erőfeszitésen, amely ezt az országot jellemzi, szemben a többi, Hitler által megszállt európai országokkal, ahol még mindig elkábult, langyos semmittevésben ügyelegnek és várják a jó szerencsét, amely pedig nem jön senki elé, legalább is félutra mindenkor érte kell menni.

És ilyen körülmények között következett be ez az éppen annyira vakmerő, mint esztelen, gonosz merénylet, amely az ujra kicsirázó grandiózus életünket akarta hátulról ledöfni.

Aki tisztában van vele, mit jelent ma egy vagon szén termelése, egy hold föld buzájának begyüjtése, szellemi munkásaink soha nem látott lázas munkája, az most megláthatja, hogy hova vezetett az a bizalmatlanság, amelyet kezdettől fogva kihangsulyozott a két munkáspárt. Mert az esztelen ellenforradalom innen meritette hősi éposát, és megnyergelte az ebből fakadó elégedetlenséget.

A közös veszedelem most talán észre téritmindenkit, akik eddig oly félve nézték a dolgozók politikai és gazdasági előretörését és el fogják hinni, amit eddig Magyarország történetében alig ismertek, hogy lehet e hazát szeretni, lehet az országot ujjáépiteni, lehet áldozatokat